

RUSIJOS DŪMA RENGIA SI FINANSINEI KOVAI SU LIETUVA - BUS PATEIKTA 60 MILIJARDŲ SĄSKAITA

Maskva, 2003.01.15 d. Rusijos Dūmoje Audito rūmams buvo pavesta paruošti dokumentą, pagal kurį bus įvertinta, kiek Latvija, Lietuva ir Estija yra skolingos Rusijai. Apytiksliai mums gali būti pateikta 60 milijardų dolerių sąskaita. Dokumentas turi būti parengtas iki vasaros, kai Lietuva, Latvija ir Estija pabandys gauti ES palaikymą Rusijai pateikiant kolektyvinį ieškinį dėl okupacijos.

Šio užklauso esmė yra tokia: Audito rūmams liepti paskaičiuoti kapitalą investuotą į Pabaltijo respublikas laikotarpiu nuo jų prijungimo prie TSRS iki šios subyrėjimo. Kaip matyti iš projekto, Audito rūmams bus pasiūlyta "įvykdyti valstybės lėšų išlaidų efektyvumo ir tikslingumo bei TSRS nuosavybės panaudojimo patikrinimą Latvijos, Lietuvos ir Estijos TSR, laikotarpiu 1940-1991 metų ir Rusijos Federacijos nuosavybę šiose respublikose".

Žinia, politinis elitas jau senokai kalba apie tai, kad iš Rusijos reikėtų išsireikalausiti kompensaciją už okupacijos žalą. 2000 metų vasarą Lietuvos Seime buvo oficialiai priimtas sprendimas pareikšti Rusijai 20 mlrd. dolerių dydžio pretenzijas. 2000 metų gruodžio mėnesį 15 mlrd. dolerių dydžio pretenzijos buvo pareikštos Estijoje. Analogiški procesai šiuo metu vyksta ir Latvijoje.

2003 metų vasarą situacija gali iš esmės pasikeisti - ES palaikomos Pabaltijo respublikos ketina oficialiai pareikšti Rusijai 60 mlrd. dolerių dydžio ieškinį. Galime palyginti: šiuo metu Rusijos skola užsieniui sudaro 128 mlrd. dolerių.

Rusijos naujienų portalui gazeta.ru Viktoras Alksnis teigė: "Okupacijos metu lėšos yra išvežamos iš šalies, kaip tai darė Hitleris Ukrainoje ir Baltarusijoje. Pabaltijyje per TSRS egzistavimo laikotarpį pragyvenimo lygis pasiekė vidutinį Europos lygį. Lietuva apskritai iš TSRS gavo 30 procentų savo dabartinės teritorijos. Pavyzdžiui, Pabaltijo teritorijoje yra vienas iš didžiausių karinių oro uostų Zokniuose. Jo apytikslė vertė, - deputato Alksnio vertinimu, - penki mi-

lijardai dolerių. Šis oro uostas gali priiminėti netgi "Buran" tipo kosminius laivus. TSRS laikotarpiu buvo pastatytas keltas Klaipėdoje. Jo apytikslė vertė du milijardai dolerių. Taip pat galima prisiminti atominės elektrinės ir naftos perdirbimo gamyklas".

V. Alksnio nuomone, pats faktas, kad Audito rūmams teikiamas pavedimas dar nereiškia automatiškai pateikiamos sąskaitos. "Kalbama apie Pabaltijo valstybių pinigų sugrąžinimą mums, bet kai vasarą į mus kreipsis su reikalavimu išmokėti kompensacijas už "okupaciją", mes turėsime žinoti - kas kam ir kiek skolingas", - paaiškina gazeta.ru korespondentams Viktoras Alksnis.

Tai reiškia, kad dėl abipusių finansinių pretenzijų Rusija mažų mažiausiai stengsis ne likti skolininke, o galbūt, netgi pareikalaus iš Pabaltijo respublikų pinigų, jei jai pasirodys, kad jos Rusijai skolingos daugiau, nei Rusija joms.

Rusija jau ne pirmą kartą naudojo tokią taktiką. Galime prisiminti visai neseną derybų dėl tranzito istoriją. Kai Lietuva pradėjo spyriotis Rusijos reikalavimams, tas pats Viktoras Alksnis vasarą pasiūlė Dūmos deputatams paskelbti negaliojančiu Molotovo-Ribentropo paktą, sudarytą tarp Tarybų Sąjungos ir Vokietijos 1939 metais. Pagal šį paktą Lietuvai buvo pripažintas Vilnius ir jo kraštas.

Toks Rusijos Dūmos nutarimas galėjo sukelti Lenkijai ir Lietuvai realių problemų stojant į ES, nes tarp jų automatiškai kiltų teritorinis ginčas. O tai yra neleistina pagal naujų narių priėmimo į ES taisykles. Bet pastarasis Alksnio projektas buvo sustabdytas, nes prezidento administraciją iš esmės patenkino derybų su ES dėl Karaliaučiaus srities rezultatas.

Taigi tokia Alksnio iniciatyva reiškia, jog Rusija apdairiai ruošiasi galimiems Lietuvos, Latvijos ir Estijos reikalavimams. Pagrindinis klausimas - ar tam pasiroš mūsų diplomatai.

*Paruošė
Virginijus Savukynas*



Klaipėdos krašto lietuvių sukilime 1923 m. sausio 15 d. beveik visas kraštas be pasipriešinimo buvo užimtas lietuvių. Nuotraukoje Lietuvos kariuomenė įžygiuoja į išlaisvintą Klaipėdą 1923 m. vasario 20 d.

Nuotr. iš S. Ignatavičiaus archyvo

EUROPOS KOMANDA

Vilnius, sausio 15 d. (ELTA). Vilniuje startavo projektas "Europos komanda" - keturios dešimtys iš įvairių Lietuvos regionų specialiai atrinktų asmenų pradėjo gilinti žinias apie Lietuvos stojimą į Europos Sąjungą. Iki gegužės pabaigos dalyvausiantys Danijos ir Lietuvos eurointegracijos ekspertų mokymuose, Europos komandos nariai skleis euroinformaciją savo regiono žmonėms.

Europos komandos nariai atstovauja 20 skirtingų Lietuvos miestų ir miestelių. Tarp jų yra savivaldybių departamentų vadovų, nevyriausybinių organizacijų narių, Lietuvos aukštųjų mokyklų doktorantų ir magistrantų, informuoja ELTA.

"Džiugu, kad šie savanoriai prisijungs prie jau nemažo būrio eurointegracijos žinovų, kurie suprantamai ir objektyviai pasakoja apie Lietuvos narystės ES sąlygas savo miestų ir kaimelių žmonėms. Tai rodo, kad narystė yra visų mūsų bendras tikslas", - susitkęs su Europos komanda sakė Europos komiteto generalinis direktorius Petras Auštrevičius. Seimo Europos informacijos centre jis supažindino būsimuosius eurožinovus su Lietuvos derybų rezultatais.

Seimo Europos reikalų komiteto pirmininkas Vytenis Andriukaitis teigė, kad tai svarbus projektas, suteiksiantis visuomenei daugiau informacijos ir padėsiantis referendumu apsispręsti dėl šalies narystės ES.

Projektą vykdo Europos komitetas bei Danijos Europos institutas, o finansuoja Danijos

Priešįstojimo programa (FEU), kurios pagrindinis tikslas - padėti šalims kandidatėms derinti teisę, stiprinti administracinius gebėjimus, vykdyti regioninį bendradarbiavimą ir kita.

Pasak Danijos Karalystės ambasadorės Lietuvoje Eva Janson, Danija didžiuojasi galėdama paremti "Europos komandos" Lietuvoje kūrimą. "Mūsų patirtis rodo, kad prieš referendumą ypatingai svarbu visuomenei suteikti objektyvią, nepriklausomą ir kvalifikuotą informaciją. Nuoširdžiai tikiu, kad ši komandą paskatins visuomenės debatus Lietuvoje", - teigė Danijos Karalystės ambasadorė.

Viena iš Europos komandos narių, Marijampolės apskrities viršininko administra-

cijos personalo ir ūkio tarnybos vyr. specialistė ryšiams su visuomene Daiva Klimavičienė sako pastebėjusi, kad žmonės bijo to, apie ką nežino. "Viena koja mes jau esame ES, todėl apie mūsų narystės sąlygas tikiuosi sužinoti daugiau ir informaciją perduoti Marijampolės regiono žmonėms", - sakė D. Klimavičienė.

"Europos komanda" yra dalis Europos komiteto vykdomos visuomenės informavimo programos, kuria siekiama visuomenę supažindinti su Lietuvos ir ES derybų rezultatais, įvairiais narystės aspektais.

Praėjusių metų gruodį baigėsi panašus, devynis mėnesius trukęs, projektas, kurio metu eurointegracijos žinias gilino 60 šalies mokytojų.

LIETUVA KREIPIASI Į AMERIKOS LIETUVIUS

Vilnius, sausio 15 d. (BNS). Prezidentas Valdas Adamkus ir beveik trečdalis Seimo narių paragino JAV administraciją ir Kongresą nenutraukti Laisvosios Europos radijo (LER) laidų lietuvių kalba finansavimo.

"Mes sunerimome sužinoję, jog Kongresas svarsto biudžeto projektą, kuriame numatyta nutraukti Laisvosios Europos radijo laidų lietuvių kalba finansavimą", - teigiama už LER transliacijas atsakingiems JAV pareigūnams ir kongresmenams adresuotame laiške, kurį pasirašė 40 Lietuvos parlamentarų.

Laiške pažymima, jog LER ne tik atliko "svarbų vaidmenį" atkuriant Lietuvos nepriklausomybę, bet ir tebėra svarbus išsamios ir nešališkos informacijos apie JAV ir pasaulį šaltinis, pereinant Lietuvoje į demokratiją ir laisvąją rinką.

Pasak kreipimosi į JAV pareigūnus ir kongresmenus, Vakarų vertybes propaguojantis Laisvosios Europos radijas lieka svarbiu Lietuvos ir JAV "draugystės pasireiškimu", ypač pastaruoju metu Europoje augant antiamerikietiškomis nuotaikoms.

Lietuvos parlamentarai prašo JAV Kongreso skirti finansavimą LER laidoms lietuvių kalba bent iki tol, "kol Lietuva taps stabili, saugi demokratija ir pilnateisė NATO narė".

Pernai lapkritį kvietimą įstoti į NATO gavusi Lietuva pilnateise Šiaurės Atlanto Aljanso nare tikisi tapti 2004 metais.

(Nukelta į 4 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

▪ REFERENDUMAS

Vilnius, sausio 16 d. Seimo frakcijos pateikė savo nuomonę dėl nutarimo projekto, kuriame siūloma privalomąjį referendumą dėl Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą paskelbti gegužės 11 d. Nutarimo projektą parengė ir perdavė Seimo frakcijoms Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas. Praėjusią savaitę vykusiam pasitarime su Seimo Pirmininku frakcijų vadovai iš esmės sutarė paskelbti referendumą gegužės mėnesį.

Abejonių dėl šios datos buvo pareiškusi parlamentinė Vals-tiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga ir pasiūlusi rengti referendumą rudenį. Anot šios partijos pirmininkės Kazi-mieros Danutės Prunskienės, rengiant referendumą rudenį, būtų užsitikrintas didesnis kaimo žmonių aktyvumas ir palankus bal-savimas. Parlamentarė tikisi, kad iki rudens pavyktų išsiaiškinti konkretesnes narystės ES startines sąlygas ir galimus padarinius Lietuvos kaimui.

▪ **KARDINOLAS PASIDŽIAUGĖ IŠRINKTOJO VADOVO DĖMESIU BAŽNYČIAI**

Vilnius, sausio 15 d. (ELTA). Prezidento administracijos ir religinių bendruomenių bendradarbiavimo klausimus išrinktasis Prezidentas Rolandas Paksas aptarė susitikęs su Vilniaus arki-vyskupu, kardinolu Audriu Juozu Bačkiu.

Lietuvos katalikų bažnyčios vadovas pasidžiaugė išrinktojo šalies vadovo dėmesiu bažnyčiai bei pritarė pasiūlymui artimiau-sioje ateityje plačiau aptarti Prezidento ir religinių bendruomenių bendradarbiavimo formas, teigiama R. Pakso atstovo spaudai pranešime *Eltai*. “Jums teko nelengva užduotis suvienyti tautą ir gražinti viltį bei tikėjimą žmonėms”, - sakė Jo Eminencija A. J. Bačkis. Pokalbio metu R. Paksas pabrėžė Prezidento adminis-tracijos ir Bažnyčios bendradarbiavimo svarbą bei informavo, kaip vyksta visuomeninio patarėjo statusą turinčių institucijų prie Prezidento steigimas.

Tiesioginis šalies vadovo ryšys su visuomeniniais patarėjais, atstovaujančiais plačiosios visuomenės, tautinių mažumų, mokslo bei religinių bendruomenių interesus, pasak būsimojo Prezidento, garantuos aktualiausių problemų sprendimą.

▪ **LIETUVOS VYRIAUSYBĖS PRANEŠIMAS**

Kiekvienais metais iki kovo 31 dienos Vyriausybė privalo pateikti Seimui savo metinę veiklos ataskaitą, kurioje taip pat turi būti aptarti ir artimiausio laikotarpio Vyriausybės veiklos prioritetai. Tokią Seimo Statuto nuostatą įteisino Seimas, nusta-tydamas, parlamentarų nuomone, optimalų Vyriausybės metinės veiklos ataskaitos pateikimo terminą. Iki šiol Vyriausybė buvo įpareigota pateikti savo veiklos ataskaitą iki kovo 1 dienos.

Vyriausybės veiklos ataskaitą pateikia Ministras Pirmininkas ir atsako į Seimo narių klausimus.

Priėmus Seimo Statuto pataisą, Vyriausybė savo metinės veiklos ataskaitą ir valstybės biudžeto įvykdymo apskaitą teiks kartu. Seimo Statute nustatyta, kad Vyriausybė parengia ir iki kovo 31 dienos pateikia Seimo Pirmininkui apskaitą, kaip praėjusiais metais buvo įvykdytas valstybės biudžetas.

▪ **LAIKINASIS KABINETAS LAUKIA IŠRINKTOJO**

Vilnius, sausio 14 d. (ELTA). Išrinktasis Prezidentas Rolan-das Paksas sausio 15 d. turėjo pradėti dirbti Prezidentūroje jam įrengtame laikinajame kabinete.

Prezidento rūmuose S. Daukanto aikštėje kabinetas R. Paksui buvo parengtas darbai jau pirmadienį, tačiau dėl pernelyg didelio užimtumo išrinktasis Prezidentas nei pirmadienį, nei antradienį neturėjo laiko jame įsikurti, *Eltai* sakė R. Pakso atstovas spaudai Aidas Petrošius.

R. Paksui paruoštas kabinetas, esantis toje rūmų dalyje, kur įsikūrusi Prezidentūros kanceliarija. Šis kabinetas R. Paksui jau pažįstamas, jis dirbo jame būdamas V. Adamkaus patarėju ener-getikos klausimais. Šalia kabineto esančioje patalpoje galės lai-kinai įsikurti ir R. Pakso komandos nariai, *Eltai* sakė Prezidento kanceliarijos vadovas Andrius Meškauskas. Jis teigė esąs nein-formuotas, kada R. Paksas įsikurs laikinajame darbo kabinete, iki antradienio popietės R. Paksas į jį dar nebuvo užsukęs.

▪ **PREZIDENTAS NEVYKS TRADICINIŲ ATOSTOGŲ**

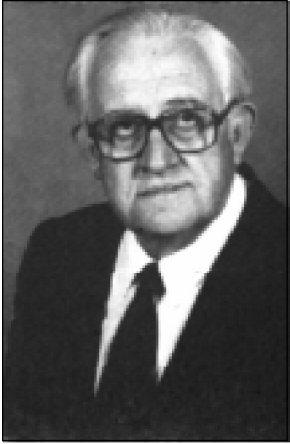
Prezidentas Valdas Adamkus iki savo kadencijos pabaigos nevyks tradicinių atostogų į Meksiką ir apsiribos kelių dienų poilsiu Baltijos pajūryje. Prezidento atstovė spaudai Violeta Gai-žauskaitė BNS sakė, kad “iki vasario 26 dienos nėra planuojamos Prezidento atostogos”. Vasario 26-ąją vyks sausio pradžioje nau-juoju šalies vadovu išrinkto Rolando Pakso inauguracija. Tą pačią dieną baigsis Prezidento V. Adamkaus įgaliojimai.

V. Adamkus su žmona Alma ir šeimos draugais Meksikoje esančiame Ikstapos kurorte Ramiojo vandenyno pakrantėje kasmet sausį arba vasarį atostogauja jau keliolika metų.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

TAIKA BE VILČIŲ



Algirdas Pužauskas

Pirmąją šių metų savaitę du savižudžiai palestiniečiai su-sprogdino Tel Aviv mieste dvi galingas bombas. Sprogime žu-vo 22 žmonės, daugiau šimto sužeistų. Atsakomybę prisiėmė karingoji arabų al-Aksa gru-puotė, kuri veikia atskirai nuo Arafato Palestinos vadovybės. Išaiškinta, kad teroristai buvo jauni palestiniečiai apie 20 me-tų amžiaus. Izraelio kariuome-nė, ginkluota malūnsparniais tuoį puolė palestiniečių vieto-ves, daužydama raketomis pa-status Gazos pakraštyje.



Palestiniečių vadą Yasir Arafat aplankė Gretta Duisenburg, Europos centrinio banko pirmininko žmona, ir sukėlė kai kurių Izraelio žydų nepasitenkinimą.

AP

Izraelio vyriausybės žinio-mis tarp žuvusių ir sužeistųjų buvo daug užsieniečių, nelega-liai atvykusių Izraelin ieškoti darbo. Tarp sprogmenų arabų bombose buvo panaudoti įvai-rūs metaliniai varžtai, vinys, geležų atkarpos. Žuvusių tarpe buvo 14 izraeliečių, kiti - už-sieniečiai. Izraeliui nutraukus Palestinos arabų samdymą įvairiems darbams, juos pakei-tė bedarbiai iš kitų kraštų. Tarp žuvusių užsieniečių du buvo iš Rumunijos, vienas iš Ukrainos, vienas bulgaras, vienas kinietis ir vienas afrikietis iš Ghanos. Blogiausia, kad sužeisti užsie-niečiai bijo eiti į ligonines, nes praeityje Izraelio darbdaviai panašiose aplinkybėse apgy-dytus užsieniečius išsiųsdavo namo. Izraelio vadovybė išs-pausdino ir paskleidė Tel Avi-ve lapelius anglų, ispanų, ru-munų, kinų kalbomis, patarda-ma užsieniečiams skubiai kreip-

tis į ligonines, jei jiems reikia sprogime padarytų žaizdų gy-dymo. Darbo ministras paža-dėjo užsienio darbininkams ne-mokamą gydymą. Praeityje bu-vo pastebėta, kad savižudžiai sprogdintojai galėdavo geriau pasislėpti tokiose miesto daly-se, kur daugiau būdavo užsie-niečių. Nežiūrint to, Izraelio spaudos žiniomis, palestinie-čių savižudžių veikloje per pra-ėjusius 27 mėnesius Izraelyje nuo teroristų žuvo 700 žmonių. Iš jų tik 27 buvo užsieniečiai. Šis Tel Avivo puolimas buvo pirmas po lapkričio 21 d. puo-limo prie Jeruzalės autobusų stotelės, kur palestinietis, al-Aksa Kankinių Brigados na-rys, nužudė 11 žmonių. Izraelio kariuomenės atstovė spaudai pranešė, kad daug užpuolikų buvo sunaikinti dar prieš jiems vykdant teroro veiksmus. Pales-tiniečių vadas Arafat pasmerkė šį puolimą, o Izraelis neišleido Palestinos Tarybos narių vykti

Valstybės departamento Va-šingtone kalbėtojas Richard Boucher atmetė Saddam kalti-nimus, kurie esą nepagrįsti ir tik parodo, kad Irako diktatorius nesirengia klausyti JT sprendi-mo. Kaltinimus atmetė ir Baltų-jų Rūmų atstovas Ari Fleisher. Jis pabrėžė, kad Saddam atvi-rai giria palestiniečius teroris-tus, kurie žudo nekaltus žmo-nes. Tarptautinių ginklų tikrin-tojų delegacija Irake dar nepa-darė savo pareiškimo apie Ira-ko slapstomus uždraustus ma-sinio žudymo ginklus. Tačiau Irako valdžios pareiškimai apie Amerikos pasiruošimą jėga nu-versti Irako režimą yra teisingi. Pentagonas neslepia kad į ba-zes netoli Irako sienų planuo-jama sutelkti apie 250,000 Amerikos karių. Ten jau yra apie 50,000 karių iš Kaliforni-jos, Georgijos ir Marylando. Trečioji pėstininkų divizija iš Fort Benning savo gretose turi veteranų, kovojusių Dykumos Audros kare, kai Irakas bandė okupuoti Kuveitą. Į Indijos van-denyno salą jau išplaukė karo laivyno laivas-ligoninė “Com-fort” su tūkstančiu lovų ir 12 ope-racinių kajučių bei įrengimais gydyti biologinių dujų palies-tus karius. Iš San Diego išplau-kė marinų 4,000 karių brigada su laivu “Tarawa”. Jis neša ne tik patyrusius karius, bet ir še-šis “Harrier” lėktuvus bei eska-drilę malūnsparnių. Šis laivas prisijungs Persų įlankoje prie lėktuvnešio “Constellation” su 8,000 jūreivių ir jūros pėstinin-kų. Tarptautiniai stebėtojai, ana-lizuodami karo su Iraku gali-mybes, teigia, kad pakeitus Sad-dam režimą, kraštą valdytų ira-kiečiai išeiviai ar JT paskirta civilių vyriausybė. Galėtų pra-eiti apie 18 mėnesių, kol padė-tis Irake stabilizuotųsi ir nafta pradėtų tekėti Irako reikalams ir jo atsistatymui po kare pa-darytos žalos. Bijoma, kad karo atveju senasis Saddam režimas pats pradėtų naikinti naftos laukus, sprogdinti valyklas, vamzdžių linijas. Senojo reži-mo asmenis galima būtų pa-traukti į tarptautinį teismą už karo metų nusikaltimus ir savo piliečių persekiojimą. Specialis-tų posėdžiuose būta siūlymų įkurti Irako Laikinąją vyriau-sybę iš pabėgėlių ir Irako disi-dentų. Kiti mano, kad reikėtų bausti visus dabartinės Baath partijos veikėjus, kaip Vokieti-joje buvo baudžiami buvę na-ciai. Daug kas priklausys nuo to ar Amerikos koalicijos kariai bus sutikti Bagdade su gėlėmis ar sutikti šūviais ir nuodingomis dujomis.

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

DIKTATORIAUS IŠSIGELBĖJIMAS

Pasibaigus Persijos įlankos karui 1991 m., kai Irakas buvo įsiveržęs į Kuveitą, Saddam Hussein vyriausybė sutiko sunaikinti visus turimus masinio naikinimo ginklus ir leido Jungtinių Tautų inspektoriams tikrinti, ar Irakas įvykdė pasirašytą susitarimą.

Yra manoma, kad Irakas nesunaikino tų ginklų ir padidino jų gamybą, prieš tai išvaręs inspektorius. Tuo klausimu Jungtinėse Tautose buvo priimtos rezoliucijos, bet jos ir liko rezoliucijomis. Bet kai Hussein panaudojo dujas prieš Irako kurdus, kurie priešinasi jo diktatūrai, buvo atkreiptas dėmesys, kad Irakas ir toliau tebegamina masinio naikinimo ginklus.

JAV prezidentas įspėjo, jei Jungtinės Tautos nieko nedarys, kad Irakas sunaikintų tuos ginklus, tai Amerika pati viena imsis veiksmų, kad Irakas nepasigamintų atominės bombos. Labai dažnai girdime JAV prezidento pareiškimus, kad artėja Irako diktatoriui atpildo valanda. Kantrybė baigiasi. Amerikai beliekanti vienintelė galimybė - kariauti prieš Iraką. Tačiau JAV vyriausybėje yra nemaža pareigūnų, kurie nepritaria karui prieš Iraką, ir, tik gavus Jungtinių Tautų pritarimą, pradėti karo veiksmus. Daugelis arabų vyriausybių įspėja, kad karas prieš Iraką paskatins antiamerikietiškas nuotaikas, kas jau vyksta ir Pietų Korėjoje, ir nustatys tas valstybes tame regione prieš Ameriką, kurios dar veda draugiškus ryšius su JAV. Griežtai prieš karą pasisako Prancūzija, švelniau Vokietija, o Anglijoje kyla didžiuliai pasipriešinimai karui.

Baltųjų rūmų tonas sušvelnėjo: “Karas yra mažiausiai pageidaujamas dalykas, kurio norėtų prezidentas”. Vokietijos dienraštis *Die Welt*, pagal Irano žinias, rašo apie JAV sudarytą planą pašalinti Husseiną be karo. Irano laikraštis *Entechab* skelbia, jog Vokietijos užsienio reikalų ministras Joschka Fischer Irano diplomatijos vadovui pareiškęs, kad “JAV nori nušalinti Husseiną be karo, kraujo praliejimo ir suderino savo veiksmus su Rusija”. Dar neseniai buvęs Rusijos premjeras Primakovas, kuris Lietuvoje praleido Kalėdas, pareiškė, kad Rusijos prezidentas Putin galįs paraginti Husseiną atsistatydinti ir išvykti iš Irako. JAV Valstybės departamento pareigūnas Richard Boucher į tai reagavo: “Jeigu Husseinui pasitaikytų tokia galimybė, tai jis turėtų būti pakankamai protingas ją pasinaudoti”. Dar kartą JAV prez. Bush pasakė: “11 metų pasaulis vargo su juo, ir dabar jis turi suprasti, jog artėja valanda, todėl jis privalo nusiginkluoti savanoriškai. Tikėkime, jog Husseiną supranta, kad mes nejuokaujame”. Amerikos karinės pajėgos jau telkiamos tame regione.

Inspektorių tikrinimai nerado jokių įrodymų, kad Irakas turi branduolinius ginklus. Nuo lapkričio 27 dienos patikrino 240 objektų - ir nieko įtartino. Bet JAV ir britų karo lėktuvai išbarstė 480 tūkst. atsišaukimų, raginančių sukilti prieš Irako diktatorių.

Mus šiek tiek ramina tai, kad jau sušvelnėjo Baltųjų rūmų pareiškimai prieš Iraką. Diktatorius gali būti pakeistas ir be karo.

S. Tūbėnas

MINIMAS KLAIPĖDOS KRAŠTO PRIJUNGIMO PRIE LIETUVOS JUBILIEJUS

Klaipėda, sausio 15 d. (ELTA). Trečiadienį sukako 80 metų, kai po 1923-ųjų sukilimo Klaipėdos kraštas buvo prijungtas prie Lietuvos.

Komentuodamas 1923 metų sukilimą ir jį nulėmusias aplinkybes klaipėdietis istorikas dr. doc. Vygantas Vareikis *Eltai* sakė, jog šio lemtingo įvykio šaknys siekia Pirmojo pasaulinio karo pabaigą, kai pralaimėjus Vokietijai Klaipėdos kraštas buvo atskirtas nuo jos. Tai, anot istoriko, buvo padaryta paisant ne tiek Lietuvos, kiek Prancūzijos ir Lenkijos interesų, kuriuos kapituliavusią Vokietiją stengėsi apsupti iš visų pusių.

Istoriko teigimu, 1919 metais, kai Klaipėdos kraštas buvo atskirtas nuo Lietuvos, jis laikinai perduotas Antantės globai, kol bus nutarta, ką su juo daryti. Netrukus čia įvesta prancūzų kariuomenė, kuri išbuvo iki 1923 m. Tuo metu Lietuva prarado Vilniaus kraštą ir atsidūrė sudėtingoje padėtyje: šalis liko ne tik be uostamiesčio, bet ir kito labai svarbaus miesto. Anot V. Vareikio, būtent dėl to Lietuvos politikai ėmė kurti planus, kaip Klaipėdos kraštą paimti įėga, tačiau tąkart jų pastangos buvo bergždžios.

“1922 m. pabaigoje tampa aišku, jog Paryžius Klaipėdą nusprendė padaryti laisvuju miestu, panašiu į Gdanską. Lietuvos tai netenkinio, todėl tuometinis ministras pirmininkas Ernestas Galvanauskas, remiamas ir kitų šalies politikų, nedelsiant pradėda ryžtingai planuoti, kaip Klaipėdos kraštą

prisijungti įėga”, - sakė V. Vareikis. Anot jo, 1923 m. pradžioje Kaune suformuojama ypatingoji rinktinė iš 1,500 karių, karininkų ir Šaulių sąjungos narių, kurie dviem kolonomis pajuda Klaipėdos krašto link ir naktį iš sausio 9 į sausio 10-ąją kerta sieną. Po kelių susirėmimų su prancūzų kariuomenės pajėgomis sausio 15 dieną Klaipėdos kraštas sėkmingai užgrobias.

V. Vareikio teigimu, vietiniai gyventojai, remiantis archyviniais dokumentais, beveik nedalyvavo šiame sukilime ir į naujai formuojamą Klaipėdos krašto armiją pradėjo stoti tik po to, kai sukilimas pavyko. Iš dalies Klaipėdos krašto statuso pasikeitimą jie vertino teigiamai, nes ekonominė krizė Vokietijoje, markės nuosmukis jiems nebuvo naudingi.

V. Vareikio nuomone, vertinant 1923 m. sukilimą, jo reikšmės neįmanoma pervertinti. Kai kurie istorikai linkę manyti, kad tai buvęs drausiasias lietuvių žingsnis tarpukario metais. Jie ne tik patys suplanavo sukilimą ir sėkmingai įvykdė, bet ir diplomatinio būdu užsitikrino užnugarį, diskutavo su vokiečiais ir rusais. Anot V. Vareikio, vien tai, kad Lietuva gavo Klaipėdos uostą, - didelis laimėjimas. Per jį buvo galima eksportuoti žemės ūkio produkciją, kurios pardavimai užsienyje tuo metu sudarė didžiąją dalį Lietuvos biudžeto.

Istorikas pažymi ir vėlesnę politinę sukilimo reikšmę. Anot jo, 1945 m. Stalinui neki-

lo abejonų, kad šis kraštas priklausio Lietuvos socialistinei respublikai, nes iki Vokietijos užkariavimo jis priklausė Lietuvai. V. Vareikis neatmeta galimybės, kad, be 1923 m. sukilimo, Klaipėdai tapus laisvuju miestu, Sovietų sąjunga jį būtų traktavusi kaip bendrą Kaliningrado dalį, tad sunku pasakyti, ar Lietuva dabar turėtų priėjimą prie jūros.

Minint Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos 80-ąsias metines, nuo pat ryto uostamiestyje vyko šiam jubiliejui skirti renginiai. Juos 8 valandą pradėjo visose Klaipėdos miesto ir apskrities mokyklose surengta istorijos pamoka. Vėliau sausio 15-osios įvykiai paminėti prie buvusios prancūzų prefektūros dabartinėje Teatro aikštėje. Be to, Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje pradėjo veikti istorinė paroda “Kova dėl Klaipėdos. 1923-iejį”, uostamiestyje taip pat surengta ir vieša diskusija “Klaipėda 1923-2003. Laimėjimai ir praradimai”. Joje pakviesti dalyvauti žinomi istorikai, politikai, visuomenės atstovai.

Po žuvusiųjų pagerbimo prie paminklo, skirto 1923 m. sukilimo dalyviams, jubiliejų Dramos teatre vainikavo respublikinis moksleivių vokalinių grupių festivalis “Fantazija”. Iškilmingas minėjimas - koncertas vyko ir Klaipėdos muzikiniame teatre. Čia koncertavo Mažosios Lietuvos simfoninis orkestras, Muzikinio teatro choras, solistai, aktoriai.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Keliais sakiniiais

• **Prezidentas Bush** pareiškė reporteriams, kad jis neturi planų pulti Šiaurės Korėją, nors jam labai nepatinka vyriausybė, kuri verčia badauti savo šalies piliečius. Prezidentas sakė bandysiąs pagerinti santykius diplomatiniais keliais.

• **Londonė policija** suėmė šešis vyrus, kurių bute buvo gaminamos biologinės, nuodingos medžiagos. Suimtieji buvo iš šiaurinės Afrikos. Premjeras Tony Blair pranešė, kad tokių medžiagų paskleidimas Londonė, tirštai apgyventose gatvėse gali būti pavardintas masinio žudymo kova.

• **Britanija** paskelbė, kad į Persų įlanką yra siunčiama karo laivyno laivų grupė su lėktuvnešiu “Ark Royal” ir 12 kitų karo laivų. Kartu gynybos ministras paskelbė, kad mobilizuojama 1,500 laivyno atsarginių, kurie įsijungs į Irako režimo pakeitimo žygį.

• **Vašingtone** demokratų

vadas Senate Pietinės Dakotos sen. Tom Daschle paskelbė, kad jis nebus kandidatu į JAV prezidento vietą, nors daug demokratų partijos veikėjų spaudžia jį tapti kandidatu.

• **JAV vyriausybė**, nors susirūpinusi Šiaurinės Korėjos pastangomis pasigaminti atominę bombą, vis dar siunčia Šiaur. Korėjai paramą maisto produktais. Nuo 1995 m. Šiaurinė Korėja gavo iš JAV apie 1.9 milijonų metrinių tonų kukurūzų, ryžių, kviečių, miltų, aliejaus ir pieno miltelių. Dovanas komunistiniam režimui siunčia Pietinė Korėja, Europos Sąjungos valstybės ir Japonija. Nežiūrint šių dovanų Šiaurinėje Korėjoje nuo maisto stokos mirė apie 3 milijonai žmonių. Maisto siuntimą tvarko JT agentūra Pasaulio Maisto Programos vardu.

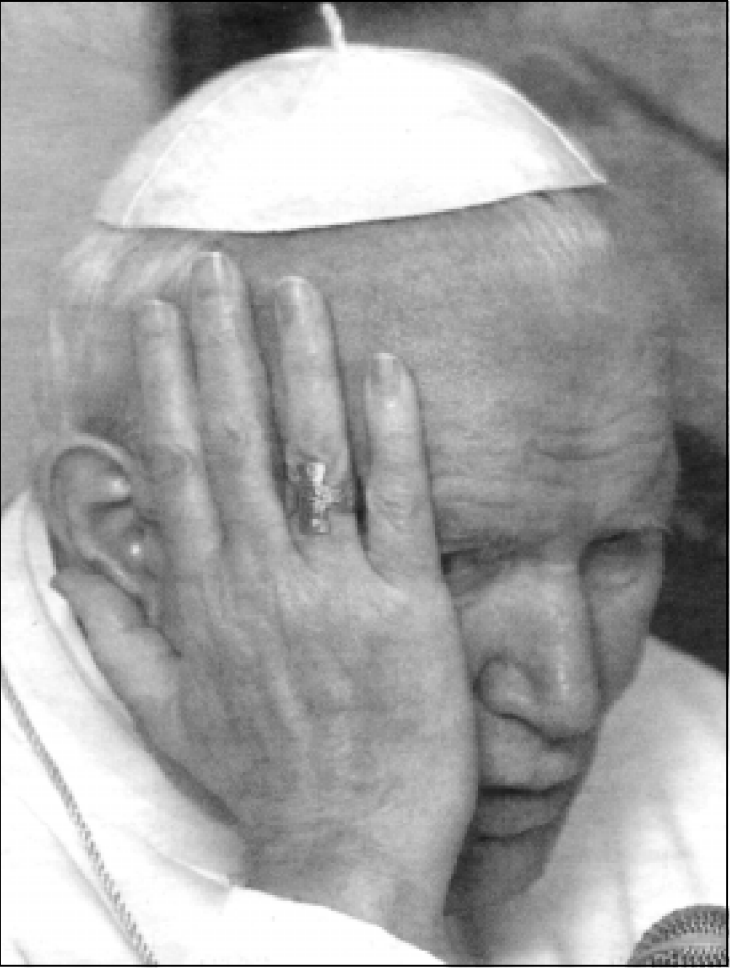
• **JAV pašto** valdyba išleido naują 37 centų pašto ženklą su buvusio Aukščiausiojo Teis-

mo nario, afroamerikiečio Thurgood Marshal atvaizdu. Pašto valdybos direktorius John Potter pasakė, kad Marshal daug prisidėjo panaikinant rasinę segregaciją, o tai padarė Ameriką stipresne valstybe. Teisėjas Marshal dirbo teisme nuo 1967 iki 1991 m.

• **Pietinės Korėjos** naujasis prezidentas Roh Moo-hyun rinkimų kampanijoje daug kalbėjo apie abiejų Korėjų santykių pagerinimą. Jis pasiuntė specialų pasiuntinį į Kiniją, kurios prašė paveikti Šiaurinės Korėjos režimą, kad jis sustabdytų atominės programos planus.

• **Filipinų prez. Gloria Arroyo** paskelbė, kad ji 2004 m. nebesieks prezidentės vietos.

• **Kinija** paskelbė, kad jos Žemės palydovų programoje šiais metais bus išbandytas pirmas žmogaus pasiuntimas į erdvę. Dabar Kinija turi žemės palydovų, tačiau be įgulos.



Popiežius Jonas Paulius II akredituotiems diplomatams prie Vatikano valstybės Naujų metų proga pasakė, kad karas turėtų būti išvengtas ir susitaikymas pasiektas diplomatinio būdu. AP

BALTIJOS MINISTRŲ TARYBOS VEIKLA

Baltijos Ministrų Tarybos Vyriausybių vadovų susitikime, sausio 15 d. vykusiame Estijos Kalvi miestelyje, nuspręsta reformuoti šios Tarybos veiklą - trijų Baltijos valstybių Vyriausybių vadovai nusprendė atsisakyti mažesnę reikšmę turinčių projektų, visą dėmesį perkeliant į kelias strategines kryptis.

“Premjerų akiratyje turi likti tik strateginiai klausimai, kitus sprendžiant ekspertų lygmeniu. Nutarta reformuoti BMT struktūrą, ją supaprastinant ir mažinant bendradarbiavimo lygių skaičių. Būtų išskiriami keli lygiai - strateginiai klausimai (Ministrai pirmininkai), bendradarbiavimo koordinavimo klausimai (Baltijos bendradarbiavimo (Užsienio reikalų) ministrai) ir specifiniai klausimai (Vyresniųjų pareigūnų komitetai)”, - informavo *Eltą* Vyriausybės spaudos tarnyba.

Igyvendinant visus pakeitimus, Ministrų Pirmininkų Taryba turėtų vaidinti pagrindinį vaidmenį Baltijos Ministrų Taryboje. Ministrų Pirmininkų Taryba savo metinėje sesijoje turėtų priimti visus pagrindinius dokumentus dėl BMT esminių veiklos sričių bei bendradarbiavimo projektų. Taip pat būtų įsteigta Bendradarbiavimo Taryba, kurią sudarytų trijų valstybių užsienio reikalų ministrai. Ši institucija būtų atsakinga už vadovavimą, sprendžiant BMT einamuosius klausimus, ir už Metinio veiksmų plano priėmimą. BT susitiktų mažiau-

siai kartą per metus. Už pagrindines veiklos sritis atsakingi komitetai, kuriems vadovauja vyresnieji pareigūnai, toliau tęstų savo darbą.

Jie būtų įgalioti formuoti ekspertų darbo grupes, per metus rengtų du susitikimus, o prireikus - ir daugiau. Komitetai palaikytų ryšį su atitinkamais Baltijos Asamblėjos komitetais.

A. Brazauskas pabrėžė, kad reformuojant BMT didžiausia atsakomybė tenka Lietuvai, kadangi jos pirmininkavimo metu ir būtų vykdoma ši reforma. Lietuva iš Estijos perima vadovavimą BMT, siekiant suderinti pirmininkavimą BMT ir Baltijos Asamblėjai.

Susitikime buvo kalbėta apie ruošiamus referendumus dėl stojimo į Europos Sąjungą. Latviai ir estai sakė preliminariai ketiną tokius referendumus surengti šių metų rugsėjį, tuo tarpu Lietuvos Premjeras A. Brazauskas informavo, kad Lietuvos Vyriausybė pasiūlė Seimui referendumą surengti gegužės 11 dieną. Ministras pirmininkas argumentavo, kad tokiame pavasariniame referendumui būtų dvi svarios priežastys - referendumas turėtų įvykti anksčiau nei Stojimo sutarties ratifikavimas ir galėtų jį paspartinti, antra vertus, referendumas galėtų įtakoti 2004 metų biudžeto formavimą.

Lietuvos Vyriausybės vadovas taip pat kalbėjo apie istorinį susitarimą Kopenhagoje, kur šalys kandidatės išsiderėjo pakankamai naudingas sąlygas stojimui į ES. Pasak A. Bra-

zausko, vis dėlto sunkiausia tema Lietuvai - cukraus kvotos, kadangi mūsų šaliai nepavyko išsiderėti tokių kvotų, kokių buvo siekta. Nelengvu klausimu buvo įvardytas ir Ignalinos atominės elektrinės uždarymas. Tuo tarpu tranzito į ir iš Karaliaučiaus srities klausimas po 2002 m. gruodį sutarties su Rusija pasirašymo pasirodė nesą toks keblus, kaip atrodė.

Kalvi Ministrai pirmininkai aptarė ir stojimo į NATO temą, buvo pabrėžta, kad ir gavus pakvietimą, atsipalaiduoti nederėtų, reikia ir toliau intensyviai ruoštis prisijungimo deryboms, tęsti ekonomines, gynybos bei kitas reformas. Kalvi miestelyje taip pat buvo aptarti aktualūs Baltijos šalių transporto klausimai, tarp kurių - “Via Baltica” ir “Rail Baltica” projektų įgyvendinimas. A. Brazauskas akcentavo, kad “Via Baltica” - tai kelias, kuris jungia Baltijos šalis su Europa, tačiau daug problemų kyla Lenkijos pasienyje, todėl sutarta siekti aktyvesnio Lenkijos dalyvavimo šiame projekte.

Aptariant “Rail Baltica” projektą buvo atkreiptas dėmesys, kad jį reiktų dar tobulinti, kadangi ateityje ES žada skirti didelį dėmesį ir lėšas iš savo Sanglaudos fondų geležinkelių sistemos plėtojimui. Lietuvos ir Latvijos premjerai kalbėjo apie tai, kad reikia apsispręsti, kokie sienos perėjimo punktai liks tarp mūsų valstybių, juos būtina sumažinti. A. Brazauskas, kalbėdamas apie sienų kirtimo procedūras, pažymėjo gerėjančią situaciją Lietuvos - Latvijos sienos perėjimo punktuose. Pagal naują darbo technologiją dirba Jungtinis sienos perėjimo Saločių-Grenctalės punktas.

Kalbėta ir apie būtinybę įgyvendinti Baltijos energetikos strategiją, siekiant prisijungti prie vieningos Europos energetikos rinkos.

A. Brazauskas Kalvi atkreipė dėmesį į bendrą krizių valdymą. 2002 m. kovo 2 d. Baltijos šalių gynybos ministrai iškelė iniciatyvą sukurti bendrą mūsų valstybių krizių valdymo sistemos mechanizmą. Lietuva remia šią iniciatyvą, todėl Latvijos ir Estijos premjerai paskatinti skirti daugiau dėmesio tokio mechanizmo sukūrimui.

Susitikime išklaustos Lietuvos pirmininkavimo BMT gairės. BMT veiklos planas 2002-2003 m. buvo patvirtintas pernai Visagine, todėl Lietuva, sakė A. Brazauskas, ir toliau iš esmės vadovausis šiuo planu jos pirmininkavimo metu.

Baigdami susitikimą premjerai pasikeitė nuomonėmis, kaip šalys rengiasi narystei ES, kaip rengiasi panaudoti ES paramą.

LIETUVOS AMBASADORIUS UŽSIENIO REIKALŲ TARYBOJE

Sausio 15 d. LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas lankėsi Virginijos valstijoje, Charlottesville, kur Užsienio reikalų taryboje perskaitė pranešimą apie NATO sprendimų istorinę svarbą bei naujai pakviestų šalių indėlį į tarptautinės bendruomenės pastangas reguliuoti krizes ir kovoti su naujomis grėsmėmis.

Savo pranešime “T.Jeffersonas, demokratija, Europa ir Šiaurės Atlanto aljansas” ambasadorius atmetė teiginį, kad Lietuvos vaidmuo kolektyvinėje gynyboje bus nežymus. “Be abejonės, Lietuva, kaip daugelis Vidurio ir Rytų Europos šalių, yra maža palyginus su JAV ir kitomis galingomis valstybėmis. Tačiau nors ir kokios mažos šių šalių teritorijos atrodytų ant ‘didžiosios politikos’ šachmatų lentos, cituojant prezidentą Bush: “*mūsų yra didelės, laisvę mylinčios širdys*” sakė V.Ušackas, referuodamas į JAV prezidento žodžius pasakytus per jo vizitą Vilniuje 2002 m. lapkričio mėn.

Pasak V.Ušacko, “nepaslaptis, kad Vidurio ir Rytų Europos tautos JAV politiką ir veiksmus terorizmo bei Irako atžvilgiu vertina supratingiau, nei kitos Europos šalys”, nes iš karčios patirties žino, kokią kainą demokratinės valstybės turi mokėti už neryžtingumą apginant savo laisvę ir nepriklausomybę. “Štai kodėl Baltijos šalių prezidentai užtikrino, kad Baltijos šalys su Amerika kovoje prieš terorizmą ir pasitinkant naujas XXI amžiaus grėsmes stovės petys į petį”, pažymėjo Lietuvos ambasadorius. Jis taip pat pastebėjo, kad rugsėjo 11 d. teroristiniai išpuoliai akivaizdžiai parodė, kad Amerikai reikia Europos, o Europai reikia Amerikos. XXI amžiuje Amerika nebėra vieniša laisvės sala, apsupta pasaulio tironijos, kurią nuo Europos tautų skiria Atlanto vandenynas, kaip kad XIX a. įsivaizdavo vienas iš Amerikos ‘tėvų įkūrėjų’ Thomas Jeffersonas”, sakė V.Ušackas, pažymėjęs, kad Prahoje priimti NATO sprendimai patvirtino solidarumo bei vienybės tarp Europos ir Amerikos svarbą”.

Rolandas Kačinskas, LR ambasada JAV

LIETUVA KREIPIASI Į AMERIKOS LIETUVIUS (Atkelta iš 1 psl.)

“Laisvosios Europos radijas tapo svarbiu Lietuvos visuomenės ir žiniasklaidos elementu”, - teigiama parlamentarų laiške. Laišką raginantį nenutraukti Laisvosios Europos radijo JAV prezidentui George Bush nusiuntė ir Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Seimo nariai ir prezidentas kreipėsi į JAV administraciją ir kongresmenus paaiškėjus, kad Baltųjų rūmų rengiamame 2004 m. biudžeto projekte nėra numatyta lėšų LER laidų lietuvių kalba transliacijai. Projekte nenumatyta lėšų ir LER transliacijoms latvių ir estų kalbomis. 2003 metų biudžete lėšų LER transliacijoms lietuvių kalba skirta iki spalio mėnesio, tačiau nusprendus šių laidų daugiau nebefinansuoti, jų transliacijos būtų nutrauktos jau šių metų birželio pabaigoje.

Amerikos lietuviai taip pat raginami rašyti laiškus JAV prezidentui G. Bush, Kongreso Atstovų rūmų bei Senato Biudžeto komitetų vadovams, kitiems kongresmenams, raginant juo skirti lėšų LER laidų lietuvių kalba transliacijoms. LER laidoms lietuvių kalba rengti per metus skiriama apie 1 mln. JAV dolerių. LER radijo laidas Lietuvoje septynis kartus per dieną transliuoja Lietuvos radijas ir “Žinių radijas”. LER laidų taip pat galima klausytis ir internetu. LER laidos lietuvių kalba pradėtos transliuoti 20 amžiaus aštuntojo dešimtmečio pradžioje.

MILIJONAS AMERIKOS LIETUVIŲ IŠGELBĖS LIETUVIŠKĄ LAISVOSIOS EUROPOS RADIJO TARNYBĄ

Mieli broliai ir sesės, Laisvės balsas buvo ir yra svarbus veiksnys nepriklausomybės įtvirtinimui, demokratijos plėtojimui ir ekonomikos reformoms, geresnio gyvenimo vilčiai Tėvynėje.

NELEISKIME JO UŽDARYTI !

Šiandien pat kreipkimės į Prezidentą GEORGE W. BUSH su prašymu atstatyti finansavimą Lietuviškai Laisvosios Europos Radijo tarnybai! PLEASE RESTORE FUNDING FOR THE LITHUANIAN SERVICE OF RADIO FREE EUROPE

president@whitehouse.gov, White House comments line: 202-456-1111, fax.: 202-456-5461 ir į Prezidentą per prof. Condoleezza Rice, National Security Advisor, Eisenhower Executive Office Building, Room 302, 17th and Pennsylvania Ave., Washington, D.C. 20504. Fax.: 202-456-2883, fax.: 202-456-9150

Jei to nepadarysime dabar, lietuvių tauta gali netekti svarbiausio objektyvaus vakarietiško informacijos šaltinio.

Skubiai veikite, kaip veikėte jau daugelį metų! Paraginkime draugus, vaikus, gimines, pažįstamus ! Tegul artėjanti Vasario 16-oji mus visus įkvepia ryžtui ir vienybei !

Dr. Darius Furmonavičius, Lietuviškų Tyrimų ir Studijų Fondo vardu, Jungtinė Karalystė

AR VIENO KORĖJOS KARO NEUŽTEKO?

Aleksas Vitkus

Šią vasarą bus lygiai 50 metų kai pasibaigė pirmasis Korėjos karas, pareikalavęs 36,500 amerikiečių karių gyvybių. Nors paliaubų sutartis buvo pasirašyta 1953 metų liepos 27, tai neatnešė tikros taikos. Š. Korėja, viena iš paskutinių aršių komunistinių valstybių per 50 metų buvo kietas riešutas, kurio niekas nesugebėjo nei suvaldyti nei suprasti jos politikos... Šiuo metu Š. Korėja vėl pasaulio spaudos puslapiuose, kai jos vadovo Kim Jong II nesuprantami agresyvūs ir net įžūlūs pasisakymai sukėlė didelį nerimą ir baimą dar vieno karo.

Kas atsitiko? Korėja įžengė į XX-ąjį amžių su ilga savo tūkstantmete istorija. Nors gerokai paveikta Kinijos įtakos, Korėja buvo vienalytė tauta, nepriklausoma valstybė, valdoma gana savotiškai keistų valdovų, kurie gal ir davė valstybei vardą “Atsiskyrėlių karalystė”. Po rusų-japonų karo, pergalingi japonai 1910 metais pavertė Korėją savo kolonija.

Pasibaigus II-jam pasauliniam karui, į Korėją įkėlė koją ir sovietų kariuomenė. Stalinas, kuris karą prieš Japoniją pradėjo tik 1945.8.8, tuoj po antros atominės bombos virš Nagasaki sprogimo, reikalavo už tai atpildo. Amerikiečiai

sutiko Korėją padalinti į dvi dalis, pietinę ir šiaurinę. Ilgainiui, 1948.8.15, pietinėje dalyje Amerika leido įsikurti demokratinei P. Korėjos valstybei (ROK). Sovietai pasirūpino, kad šiaurėje atsirastų so-

Korėjos kariuomenė peržengė abi puses skiriančią 38-os lygiagretės sieną, ir jau po trijų dienų užėmė P. Korėjos sostinę Seoul. Birželio 27 Trygve Lie, JT gen. sekretorius, ragino gelbėti P. Korėją, ir dar tą

Bet neilgam. Jau 1993 metais Š. Korėjos vadas Kim II Sung oficialiai atsisakė nuo jo paties 1985 metais pasirašytos sutarties, draudžiančios branduolinių ginklų gamybą (Nuclear non-proliferation



JAV Valstybės sekretoriaus asistentas Azijos reikalams James A. Kelly, kairėje, prasidėjus demonstracijoms prieš Ameriką, nuvykęs į Pietų Korėjos sostinę Seoul, tarėsi su naujai išrinktu prezidentu Roh Moo Hyun, dešinėje.

AFP

vielių prižiūrима komunistinė Šiaurės Korėja.

Nebuvo taikos nei pietuose. Čia prezidentas Syngman Rhee negailestingai kovojo prieš įvairius sukilėlius, daugumoje komunistus, kol krašte įvedė šiokią tokią, nors ir labai kietą, tvarką. Staiga, 1950.6.25, Š.

pačią dieną prez. Truman amerikiečių daliniams davė įsakymą priešintis ginklų. Karas vyko trejus metus, ir jame žuvo virš 3 milijonų korėjiečių. O Korėjos krašto padalinimas taip ir neliko išspręstas, ir Korėjos problema buvo lyg ir nustumta į šalį.

treaty). JT organizacijai pagrašinus sankcijomis, Kim II Sung nusileido, nors ir toliau tęsė savo planus. Buvo derybos, o netrukus Kim II Sung mirė. Perėmė valdžią jo toks pats nesukalbamas sūnus Kim Jong II.

Reikėjo ką nors daryti, ir

naujasis Amerikos prezidentas Bill Clinton 1994 metais rimtai planavo net karinį Š. Korėjos antpuolį, kad suvaldyti naujojo vadovo branduolinių ginklų planus. Po ilgų derybų buvo susitarta, kad Kim Jong II “užšaldys” tuos planus, ir net įleis JT inspektorius, kurie tikrintų, kad būtų laikomasi sutarties. Amerika sutiko, kad Š. Korėjai būtų leista statyti du atominius reaktorius, bet tik elektros energijos gamybai. Dabartinis prez. Bush tai vadina “appeasement”.

Norime tai pripažinti, ar ne, tačiau pasaulyje į atominių ginklų “klubą” įsijungė ir daugiau narių: Pakistanas, Izraelis, ir kiti. “Tai kodėl ne Š. Korėja?”, turbūt galvojo ir Kim Jong II. Pagalvojęs nutarė, ir dar 2002 m. pabaigoje pasauliui pranešė, kad Š. Korėja atsisako nuo visų sutarčių, varžančių jos branduolinių ginklų plėtrą. Maža to, jo atominių reaktorių tarpvalstybinius prižiūrėtojus jis paprašė tuojau apeleisti kraštą.

NAUJOS PROBLEMOS IR... DERYBOS

Žinoma, prez. Bush tai nepatinka, nes taip Š. Korėja gal per kokį pusę metų galės pradėti gaminti atominės bombas. Su tokia valstybe reikia elgtis labai atsargiai. Savo bombomis (Nukelta į 10 psl.)

Mažosios Lietuvos, kaip ir Didžiosios likimas, kaip ir tai, jog po karo Baltijos valstybės vėl bus okupuotos ir aneksuotos, buvo nuspręsta irgi dar gerokai prieš Potsdamo konferenciją.

1943 m. spalio 19 - lapkričio 3 d. Maskvoje įvyko SSRS, JAV ir Anglijos bei Kinijos užsienio reikalų ministrų pasitarimas, kuriame nagrinėti ir kai kurie pokario pasaulio pertvarkymo klausimai; pasitarime JAV ir Anglijos atstovai, išreiškdami savo valstybių vadovų nuomonę, davė SSRS suprasti, kad vydoma vokiečių kariuomenę, SSRS gali užimti ir Vidurio Europos valstybes, jų tarpe, žinoma, ir Baltijos ir, kad jų sienų klausimus galutinai spręs Taikos konferencija. (Iš kitos pusės Vakaruose suprato, kad SSRS, mušant vokiečių kariuomenę, jau niekas nebesustabdys prie jos pačios sienų); tame pasitarime buvo užsiminta, kad po karo Lenkijai gali būti atrežta, kaip kompensacija už jos iki karo užimtas Baltarusijos, Ukrainos žemes, didžioji dalis Rytprūsių, iš kurios lenkai galės išskeldinti ten gyvenusius vokiečius, lietuvius ir kitų tautų žmones.

Minėtame susitikime Maskvoje dar buvo sutarta, kad po karo sąjungininkės išves savo

DIDŽIOJI IR MAŽOJI - VIENA LIETUVA

V

Dr. Algimantas LIEKIS

Mažosios Lietuvos Tarybos narys

kariuomenės iš dėl karo užimtų valstybių teritorijų. Bet Molotovo reikalavimu buvo padarytas vėl iš pirmo žvilgsnio nekaltas prierašas: išskyrus kai kuriuos atvejus ir dėl to pasitarus su sąjungininkais. “Pasitarus”, bet ne “sutarus”...

Susitikime SSRS mielai pritarė ir JAV atstovo siūlymui įkurti po karo Jungtinių tautų sąjungą, kuri gintų visų tautų interesus, vadovaujantis Atlanto Chartos principais.

Maskvos susitikime priimtomis nuostatomis vadovavosi po trejeto savaitžių, 1943 m. lapkričio 28 - gruodžio 1 d. Teherane susitikę D.Ruzveltas, V.Čerčilis ir J.Stalinai. Tame trijulės susitikime be karinio pobūdžio klausimų - JAV ir Anglijos fronto Vakarų Europoje atidarymo ir dėl SSRS dalyvavimo kare prieš Japoniją, buvo paliesti ir kai kurie pokario Europos klausimai, tarp jų ir Mažosios Lietuvos. Jį iškėlė J. Stalinai, pareikšdamas kolegoms, kad, girdi, Rusijai reikia neužšalanchio Karaliaučiaus uosto prie Baltijos, na, žinoma, ir dar teritorijos aplink jį. Ir Stalinai ant Ruzvelto padėjėjų paduoto žemėlapiu raudonu pieštuku

nubrėžė liniją žemiau Karaliaučiaus, t.y. kur ta pietinė siena turėtų eiti - beveik dabartinė siena su Lenkija. Ir dar “dėdė Stalinai” pridėjo, kad to krašto valdymas leistų jam ir sąjungininkams “atsisėsti Vokietijai ant sprando”. Ruzveltas ir Čerčilis neprieštaravo. Įdomu dar ir tai, kad jie nepasidomėjo dėl šiaurinės sienos, matyti, laikydami savaime suprantamu dalyku, kad ir visas Pabaltijys vėl turės priklausyti SSRS. Bet nežiūrint to, trys didieji, baigiantis konferencijai vėl deklaravo savo ištikimybę Atlanto chartos principams. Gaila tik, kad kaip sakoma, tik girdėjo, bet nematė ir daugelis mūsų žinomiausių išeivijoje veikėjų, radijo bangomis okupuotoje Lietuvoje žadinę viltį apie greitą išvadavimą. Su tokia viltimi, kad demokratiškieji Vakarai, pirmiausia JAV, ateis greitai greitai pagalbon, beveik dvylika metų kovojo prieš sovietinius okupantus ir žuvo mūsų partizanai - kilniausi lietuvių tautos vaikai, taip ir nesužinoję, kad seniai ir jie yra išduoti.

Trijulė, atrodo, nediskutavo ir dėl pietinės Mažosios Lietuvos dalies, matyti, palikdami jos likimą irgi J.Stalinui spręsti.

Beveik visiems J.Stalino reikalavimams pritarė D.Ruzveltas, o po jo ir V. Čerčilis ir trijulės susitikime Jaltoje 1945 m. vasario 4-11 d. J.Stalinui dar daugiau drąsos suteikė D.Ruzvelto žodžiai, kad kapituliavus Vokietijai, JAV nedelsiant pradės išvesti savo kariuomenę iš Europos. Tai J. Stalinai, atrodo, suprato, kaip JAV atsisakymą kištis į SSRS kariuomenės užimamus kraštus ir, žinoma, Mažosios Lietuvos padalijimą savo nuožiūra. Tad ir po konferencijos Jaltoje, kovo mėnesio pradžioje, nors dar tebevyko mūšiai dėl Karaliaučiaus, J.Stalinai visą pietinę Mažosios Lietuvos dalį perdavė jo formuojamai komunistinei Lenkijos vyriausybei. Tad praktiškai 1945 m. liepos 17 - rugpjūčio 2 d. vykusio Potsdame konferencija tik patvirtino tai, kas buvo nuspręsta ankstesniuose didžiosios trijulės susitikimuose. Tik gal nauja, kad bent dėl Mažosios Lietuvos, buvo įrašyta, jog administruoti ją SSRS pavedama iki būsimos Taikos konfe-

rencijos, nenurodant nei kada ji turėtų būti, nei kas atsakingas už jos organizavimą... Kai kurių žinovų nuomone, iš viso teiginį “iki Taikos konferencijos” JAV, Anglija ypač Potsdamo konferencijoje ėmė varuoti, kad pasiteisinti prieš pavergtąsias tautas dėl savo nuolaidų SSRS, nes kaip minėta, nė karto net šaltojo karo metais nemėgino tos Taikos konferencijos organizuoti. Potsdamo konferencijoje visi nutarimai buvo taip suformuluoti, jog nereikėjo nė vienos valstybės seimų, kongreso ratifikavimo ir jie labiau yra traktuotini, kaip šalių vykdomųjų valdžių susitarimai.

Kas nulėmė pirmiausia D. Ruzvelto nuolaidžiavimą J.Stalinui? Kai kas verčia kaltę jo silpnai sveikatai, ar idealizmui, kad tik esant pasaulyje dviem lygiavertėms valstybėms - JAV ir SSRS bus galima išvengti naujo karo, o gal D.Ruzveltas vykdė ir kieno kito ar kitų valią, buvo kitų, nežinomų susitarimų? O gal iš baimės, kad jei nebus patenkinti visi J.Stalino norai, tai jis gali vėl susitaikyti su Hitleriu, kad bendrai pulti Vakarų? O gal darė nuolaidas, kad tik SSRS neatsisakytų nuo karo su Japonija? Beje, tos JAV pastangos irgi nemažiau stebina.

(Bus daugiau)

Naujieji Metai yra susiję su Kristaus atėjimu pasaulin. Anksčiau invairios tautos saviškai laiką skaičiuodavo. Nekrikščioniškosios tautos ir dabar savo kalendorių turi. Tačiau visas krikščioniškosios kultūros apimtas pasaulis naujus metus skaito nuo krikščioniškosios eros pradžios, kuriai pagrindą duodą Kristaus mokiniai Matas, Morkus, Lukas ir Jonas savo evangelijomis. Žodis *evangelija* yra graikų kalbos žodis, sudėtas iš dviejų žodžių: *Eu* - geras ir *engelleia* - naujie-na, reiškia *geranaujie-na*. Krikščioniškosios eros pradžios jieškoma ir kituose šaltiniuose. Kristaus gyvenimą mini istorikas Tacitus savo veikale *Annales* - metraščiai. Pagonių rašytojas Svetonius taip pat Kristaus vardą paminėjo, pažymėdamas, kad imperatoriaus Klaudijaus laikais Romoje žydų tautos gyventojai dėl Jo nesutikę. Vėliau žymus Romos valdininkas Plinijus Jau nasai pranešime imperatoriui Trajanui mini krikščionis ir jų Dievą - Kristų. Žydas Juozapas Flavijus savo veikale *Žydų senovė* mini Kristų, Joną Krikštytoją ir kitus krikščionis.

Kalėdų šventės vaizduoja Kristaus gimimą. In aštuntą dieną švenčiame kitą šventę - Kristaus krikštynas - apipjaustymą, arba Naujuosius metus.

Apipjaustymo inprotis yra labai senas, buvęs vartojamas ir Azijos tautose. Taip pat ir Dievas, pasak senų padavimų, darydamas sandarą su Abraomu, tam patriarkui ir visiems iš jo gimusiems arba gimstantiems insakė daryti apipjaustymą. Vėliau, keliems šimtmečiams metų praėjus, sudaryta sutartis su visa žydų tauta, kur Dievas atkartoj insakymą apipjaustyti gimusius vaikus aštuntą dieną po gimimo. Šių apeigų ir Kristus neišvengė. Jėzaus Kristaus apipjaustymas invyko aštuntąją dieną po jo užgimimo. Ta šventė švenčiama kaip tik per Naujus Metus.

Kas atliko apipjaustymo apeigas, evangelijoje nepasakyta. Spėjama, kad tas apeigas galėjo padaryti tik Juozapas, kurisėjo visas tėvo pareigas, bet galėjo ir kas iš kunigų ar levitų, tuomet Betliejuje buvusių. Dar galėjo tat padaryti ir vietinės sinagogos viršininkas.

Naujuoju Instatymu apipjaustymo paprotys panaikina-

mas. Nors evangelijos apie tai ir nieko aiškaus nesako, bet yra vadinamų šventų padavimų. Evangelikai tų padavimų nepripažįsta, bet apipjaustymą taip pat neigia ir jo nedaro.

Kartu su apipjaustymu duotas ir Jėzui vardas. Taigi, ši šventė yra ir Jėzaus krikštynos.



Joanes Merli horeljefinė kompozicija (1675 m.) Pažaislio vienuolyno kapitulos skliaute.

Nauji Metai šių dienų prasme pradėta švęsti tik prieš du šimtus metų. Jiems parinkta sausio mėnesio pirmoji diena.

Ligi to laiko kalendoriaus neturėta. Skaičiuota pagal mėnesį, saulę. Pavyzdžiui, skaityta, kad mėnulis apeina apie žemę per trisdešimt parų, o tokių kelionių per metus būva dvylika. Bet tai buvo neteisinga, nes metai turi ne 360 parų, o 365 paras, 5 valandas 48 minutes ir 46 sekundes. Tik per tokį laiką žemė apeina apie saulę. Tuo būdu reikėjo jieškoti kitos išeities. Turkai, arabai, taip pat laiką skaičiavo pagal mėnulį. Jų skaičiavimu, kasmet atlikdavo penkios paros, o aštuoneriems metams praslinkus, mėnesis, kuris skaitėsi pirmu žiemos mėnesiu, pasidarydavo rudėniniu, po 13 metų - vasariniu, po 24 metų - pavasariniu ir tik po 32 metų vėl grįždavo in žiemą. Šis mėnuo būdavo devintasis ir vadinosi Ramadanu, per kurį mahometai pasnikaudavo. Jų knygoose apie šį pasninką šitaip rašoma: “Nuo anksta us ryto, kai bus galima atskirti juodą siulą nuo balto ir ligi saulei leidžiantis negalima nei valgyti, nei gerti, nei prekiauti nei moterų bučiuoti”. Toks pasninkas labai iškankindavo, nuvargindavo, bet vėliau prasidėdavo linksmoji šventė, vadinama Bairama, kuri tęsdavosi keliolika dienų.

Senovės Romoje kalendorius tvarkė žyniai. Keturiasdešimt šeštais metais prieš Kristaus gimimą, romėnų vadas Julijus Cezaris pamatė, kad toks kalendorius žynių tvarkomas yra neteisingas. Susikvietęs tų laikų žynius, astronomus, padarė tokį kalendorių, kurį ir šian dien vartoja me. Julijaus Cezario

kalendoriuje buvo investa septyni mėnesiai po 31 parą: sausis, kovas, gegužė, liepa, rugpjūtis, spalio ir gruodis; keturi mėnesiai po trisdešimt dienų ir vasaris paprastais metais - 28 dienos, keliamaisiais - 29 dienos. Šis kalendorius vadinamas Julijaus kalendoriumi. Ir romėnai Julijui Cezariui pagerbti vieną mėnesį pavadino Julijaus vardu, būtent liepos mėn. - *iulius*. Šį kalendorių insivedė Europos tautos. Pirmiau Nauji Metai, tuoj po invedimo šio kalendoriaus, buvo švenčiami Romoje kovo mėnesio pirmą dieną. Rusai ir graikai rugsėjo pirmą. Tik rusų caras Petras Didysis išleido insakymą Naujus Metus švęsti sausio pirmą dieną. Popai kurs-

tė, laikė šį caro insakymą bedievišką ir slapta užsidarę Naujus Metus šventė senoviškai - rugsėjo pirmą dieną. Tą dieną šventė ir švenčia Naujus Metus žydai. Mahometai balandžio 18 dieną; kinai, japonai rudėnį. Romoje kaip kur per Kalėdas, Prancūzijoje - per Velykas. Bet Velykos buvo kilnojama šventė, tai prancūzų vieni metai turėdavo vienuolika, kiti - dvylika mėnesių. Tik prieš du šimtus metų toks nevienodas Naujų Metų šventimas galutinai nustatytas ir imta švęsti sausio pirmą dieną.

Šis Julijaus Cezario kalendorius buvo neblogas, bet metų laiko tarpas ilgesnis 11 minučių ir 14 sekundžių, nei saulės metas ir per keturioliką amžių atsilieka dešimt parų. Čia šešioliktame amžiuje (1582 m.) insikiša popiežius Gregorijus XIIIsis, išleisdamas *bulla*. (*Bulla* yra popiežiaus raštas - laiškas visai Katalikų bažnyčiai privalomas nuo dienos paskelbimo Romoje. Bullos visuomet rašomos pergamente ir pridedama švino arba aukso antspaudai). Šioje bulloje pasakyta, kad tų metų spalio mėn. 5 dieną paskaityti už tų pat metų spalio mėn. 15 dieną, prailginant laiką dešimt parų ir, kad ateityje per keturių šimtų metų laiko tarpą trejus keliamuosius metus paskaityti paprastaisiais. Tuo būdu, pats

paskutinis toks keliamųjų metų skaitymas paprastaisiais metais buvo 1900 metais. Taip pertvarkytas kalendorius pavadintas Gregorijaus kalendoriumi. Šis kalendorius tuo tobulesnis, kad metiniai apskaičiavimai pagal saulės laiką yra tiksliausi ir per tris tūkstančius metų atsilieka nuo saulės laiko vieną parą.

Dabar visos kultūringos tautos metus skaičiuoja pagal Gregorijaus kalendorių, tik Stačiatikių bažnyčia laikosi senojo, Julijaus Cezario kalendoriaus. Stačiatikiai saką, kad Cezario kalendorius yra tikresnis, nes 325 metų Nikijos vyskupų susirinkime patvirtintas. Be to, tam pačiam susirinkime nustatyta, kad Velykos negali kartu būti švenčiamos su žydu, o pagal Gregorijų kartu švenčiamos.

Nauji Metai nėra labai gausūs papročiais ir, jei yra kas užsilikę, tai Kalėdų tęsinys. Dar prieš karą kaikuriose vietose nuo Kalėdų ligi Naujųjų Metų vakarai buvo laikomi, kaip šventi ir jokie sunkūs darbai, net moterų verpimas buvo laikomas negalimas. Kai kur ir dabar dar valgo per Naujus Metus antras kūčias su plotkomis.

Samdinių metai baigiasi per Kalėdas. Šis paprotys ūkininkuose yra ir šiandien.

Simanas Daukantas išveda Kalėdų žodį iš žodžio *kalti*: ūkininkas kalė in triobos sieną vinį ar nagą, o burtininkai in žinyčios sieną plytą mūrįjo, kaip ženklą, kad vieni metai jau praėjė. Dar ir šiandien kaikur žiemgaliuose ar kuršiuose galima rasti sienojų ir sienų, kuriose po dvi eiles prikalinėta briedžių ragų, kurių ragų šakos net metų skaičių rodančios. Be to, seniesiems metams palydėti per kiemą buvo veldamos valkos, net dainelė yra užsilikus “Tabalai, tai, tai, tai, judinu senus kaulus, up, up, up sudaužk rankų delnus”. Šią dainelę padainavę, tą valką sudegindavo, kaip sunkų praėjusį metą, laukdami, kad ateinantieji metai bus lengvesni. Sudeginus senuosius metus, moterys tuoju parodo iš medžio išdrožtą lėlę, kurią vyrai grobsto, bet moterys stengias ją taip paslėpti, kad vyrai nerastų. Zanavykuose mergos sutikdamos Naujuosius Metus mėtųdavusios per tvorą šliures: jei smaigaliu nukrisdavo, tai ištekės, jei ne - mergaus.

J.V. (“Trimitas”, 1936 metų sausio 3 d. Nr. 1)

2003 m. KELIONĖS Į DAINŲ / ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

Finnair ir kitomis oro linijomis

	Išvyksta birželio mėn.	Sugrįžta liepos mėn.
Boston	29 d.	14 d.
Chicago	29	13
Cleveland	27	11
Detroit	27	11
Los Angeles	28	11
Newark	28	13
New York	29	14
Philadelphia	26	11
San Francisco	28	13
Tampa	29	12
Toronto	29	14
Washington	29	13

Galima užsisakyti vietas ir kitomis dienomis.

Skambinkite

VYTIS TOURS



**40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-778-9847
Fax 718-423-3979**

**E-mail vyttours@earthlink.net
Web site www.vytistours.com**

Atstovybė Čikagoje:

**Rita Penčylienė E-mail pencylar@comcast.net,
tel.: 708-923-0280**

Bronė Barakauskienė E-mail broneb@aol.com

ANDRIUS MIRONAS LAIMĖJO PREMIJĄ

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba paskelbė dramos veikalų konkursą. Buvo atsiųsta 36 veikalai. Premija trys tūkstančiai dolerių. Komisija neradusi veikalo tokiai premijai, nusprendė šią sumą padalyti trimis. Vienas tų trijų laimėtojų buvo Andrius Mironas. Jo parinktas veikalas "Kartų Praraja".

Rašytojas Andrius Mironas-Norimas gyvena Kalifornijoje, atšventė devyniasdešimt pirmą gimtadienį ir 50 metų vedybų su žmona Onyte sukaktį.

Nežiūrint brandaus amžiaus, sugebėjo rašyti, praturtindamas mūsų literatūrą.

Belieka palinkėti Andriui Mironui sėkmės ateityje.

Bronė Miklienė

LIETUVIŲ FONDO PRANEŠIMAS

Lietuvių fondo prašymai jau gaunami LF raštinėje. Prašymų formos turi būti teisingai užpildytos, įteikiamos asmeniškai arba grąžinamos paštu iki 2003 metų kovo 15 d. Studentų stipendijų gavimo reikalu prašymų formos turi būti įteikiamos ar grąžinamos paštu iki balandžio 15 d. Lithuanian Foundation, Inc. 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Tel. 630-257-1616.

LONDON, ANGLIJA

LONDONE - DVI LIETUVIŠKOS MOKYKLĖLĖS

Londone įsteigta antra lietuviška mokyklėlė, informuoja ELTA, remdamasi Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos primininkės Vidos Gasperienės pranešimu žurnale "Pasaulio lietuvis".

Pirmosios mokyklėlės pamokos vyksta Londono lie-

tuvių bažnyčios patalpose. Mokinių skaičius svyruoja tarp dešimties ir trisdešimties. Mokyklėlę globoja kunigas Petras Tverijonas.

Antra mokyklėlė ir vaikų ansambliukas "Rasa" įsikūrė nuomojamose patalpose. Šią lietuvišką mokyklėlę lanko ir

ansamblyje dalyvauja dvylika vaikų.

Pirmasis ansamblio pasirodymas, surengtas Londono lietuvių klubo patalpose, paliko žiūrovams gerus įspūdžius. Į šią mokyklėlę ir "Rasos" ansamblį ketina susiburti ir daugiau vaikų.



Ne už kalnų Kaziuko mugė... 1972 metais vykusioje mugėje Clevelande savo gražius rankdarbius parodė skautės. Iš k: D. Palubinskaitė, D. Strimaitytė ir D. Urbaitytė.

SPORTAS

2003 M. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

2003 m. Š. Amerikos lietuvių kalnų slidinėjimo pirmenybės įvyks 2003 m. kovo 25 d., antradienį, Park City, Utah. Varžybas vykdo ŠALFASS-gos slidinėjimo komitetas, Lietuvių gydytojų draugijos metinės slidinėjimo seminaro iškylų metu. Iškyla vyks 2003 m. kovo 22-29 dienomis. Norintieji dalyvauti ir iškylų ar jos dalyje, mielai kviečiami.

Programoje - didysis slalomas ir, gal būt, specialus slalomas įvairiose klasėse pagal amžių.

Klasifikacija: vyrams - 16 m. ir jaunesniems, 17-34 m., 35-49 m., 50-64 m. ir 65 m. ir vyresniems. Moterims - 16 m. ir jaunesnėms, 17-34 m. ir 35 m. ir vyresnėms. Dalyvio amžių varžybų dieną nustato jo klasė. Galutinė programa ir

klasifikacija bus nustatyta po išankstinės registracijos.

Po 2 nusileidimus bus vykdoma kiekvienoje rungtyje, visose klasėse. Tik greitesnio nusileidimo laikas nusprendžia užimtas vietas paskirose klasėse, tačiau absoliučių vyrų ir moterų laimėtojų nustatymui imama abiejų nusileidimų laikų suma, nepaisant amžiaus ir klasės.

Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės slidinėtojai.

Išankstinė registracija atliekama iki **2003 m. kovo 8 d.** imtinai pas varžybų organizatorę Gailutę Ošlapaitę, šiuo adresu: **Gailė Ošlapas, P.O. Box 8247, Green Valley Lake, CA 92341-8247, USA.** Tel: (310) 880-2952. Fax: (310) 449-1015. E-mail: gailute@msn.com.

Dalyvių registracija bus

priimama ir varžybų dieną vietoje, tačiau varžybų formatas bus nuspręstas pagal išankstinės registracijos duomenis.

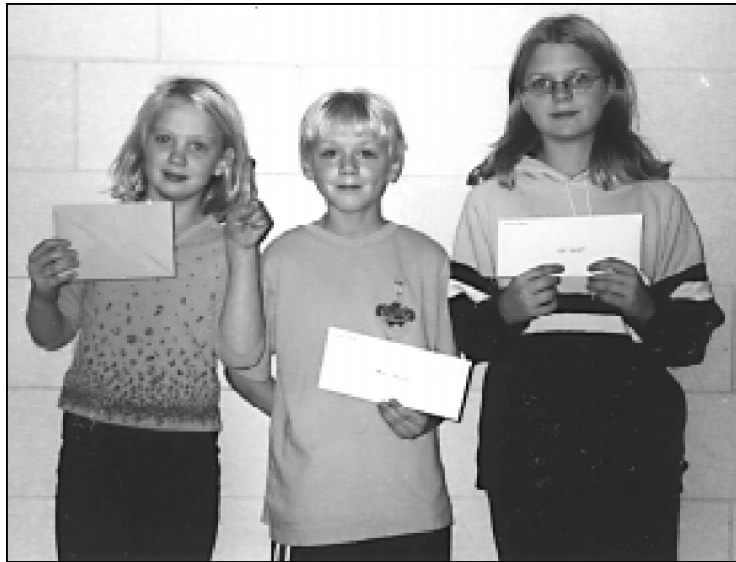
Visais varžybų reikalais kreipkitės į Gailutę Ošlapaitę.

Pirmenybių techniškas vadovas: Algirdas Šėkas, 20291 Deervale Lane, Huntington Beach, CA 92646. Tel: 714-968-8124. Fax: 909-277-1082. E-mail: isekas@octa.net. Papildomi ryšiai: Vytenis Čiurlionis, tel. 216-481-1525; E-mail: vciurlionis@msn.com ir Rimas Kuliavas, tel. 416-766-2996; E-mail: rimas@kuliavas.com

Labai svarbu atlikti registraciją kuo anksčiau, kad sumažinti išlaidas ir turėti geresnį apsistojimo vietų pasirinkimą.

ŠALFASS SLIDINĖJIMO KOMITETAS ir ŠALFASS CENTRO VALDYBA

CLEVELAND, OH



RADIJO PROGRAMOS LAIMĖTOJAI

"Tėvynės Garsų" radijo programos (Cleveland, Oh) skirtos vaikams, konkurso laimėtojai - Kaja Kijauskaitė, Laimis Belzinskas ir Alytė Čepulytė.

Programa buvo transliuojama lapkričio 10 d. Jaunieji klausytojai paskambino į radijo stotį ir teisingai atsakė į 3 klausimus.

LIETUVIŠKA MUZIKA PER AMERIKIEČIŲ RADIJĄ

2002-ųjų metų "Radiocentro" apdovanotieji solistai, grupės bei muzikantai bus girdimi per vieną iš Jungtinių Amerikos Valstijų radijo stočių, praneša *Elta*.

Vasario 1 dieną roko sostinės Cleveland radijo stotis "WERE 1300 AM" transliuos specialią laidą, kurioje bus pranešta, kas tos dienos išvakarėse tapo "Radiocentro" apdovanojimų laureatais.

"Radiocentro" apdovanojimų ceremonija, kaip primena ELTA, vyks šių metų sausio 31 dieną Vilniaus koncertų ir sporto rūmuose. Ši radijo stotis tokius rinkimus rengia septintą kartą. Lietuvos grupės ir atlikėjai pretenduoja į aštuonias tradicinių muzikinių apdovanojimų nominacijas. Bus paskelbta geriausia 2002 metų dainininkė ir dainininkas, geriausias debiutas, geriausia grupė, geriausios šokių muzikos ir roko grupės, geriausia daina bei geriausias albumas.

Lietuviškai muzikai skirtą laidą amerikiečių radijo stotyje remia Cleveland lietuvių kredito kooperatyvas "Taupa".

DAYTONA BEACH, FL

TAUTOS ŠVENČIŲ MINĖJIMAI

JAV LB Daytona Beach apylinkė vasario 9 d., 4 val. po pietų, rengia Vasario 16-osios minėjimą Prince of Peace parapijos salėje, 600 S. Nova Rd., Ormond Beach, FL. Šv. Mišios bus atnašaujamos bažnyčioje 2:30 val. popiet.

Kovo 11-osios minėjimas įvyks kovo 5 d., 12 val. po pietų Stacey's restorane, 600 S. Atlantic Ave., Ormond Beach, FL.

BRIDGEPORT, CT

BRIDGEPORT ŠV. JURGIO BAŽNYČIOJE MELDŽIASI IR LIETUVIAI, IR ISPANAI

Į atnaujintą ir iš pagrindų suremontuotą Bridgeport Šv. Jurgio bažnyčią Connecticut valstijoje vėl sugrįžo tikintieji. Šv. Jurgio parapiją Bridgeport lietuviai imigrantai įkūrė 1907 m., pradžioje pasistatydami medinę koplytėlę. 1912 metais pradėta statyti mūrinė bažnyčia. Tuo metu parapijai priklausė tūkstantis lietuvių. Po Antrojo pasaulinio karo su apylinkių gyventojais jau buvo priskaičiuojama iki keturių tūkstančių lietuvių. Parapijos bažnyčia išpuošta lietuviškais vitražais.

Atnaujintą Šv. Jurgio bažnyčią, kaip informuoja ELTA, pašventino ir pirmųjų mišių koncelebracijai vadovavo vyskupas William E. Lori. Savo pamoksle vyskupas labai palankiai atsiliepė apie lietuvių, jų pastangas išsaugoti savo tautiškumą. Bet metams bėgant, mažėjant lietuvių parapijai, teko čia priglausti ir ispanų tikinčiuosius. Dabar čia vyksta ir lietuvių, ir ispanų pamaldos. Dviem kalbomis buvo aukojamos ir bažnyčios šventinimui skirtos mišios. Po mišių visi buvo pakviesti iškilmingiems pietums. Jie vyko salėje po bažnyčia, kuri taip pat suremontuota, pritaikyta ir koncertams. Vieną jos sieną puošia didingas Aušros vartų paveikslas. Čia buvo surengtas ir dviejų tautų koncertas. "Vėtros" būrelis šokėjai šoko lietuviškus šokus, vietos ansamblis dainavo ispanų liaudies dainas.

LIETUVA IR PASAULIS

STIPRĖS EKONOMINIS BENDRADARBIAVIMAS SU ARMĖNIJA IR KROATIJA

Vyriausybei siūloma patvirtinti Lietuvos ir Kroatijos bei Lietuvos ir Armėnijos tarpvyriausybinius susitarimus dėl prekybinio ir ekonominio bendradarbiavimo.

Išgaliojus šiems susitarimams, tikimasi sukurti palankias Lietuvos ir Kroatijos bei Lietuvos ir Armėnijos ekonomikos plėtros sąlygas, skatinti ilgalaikį, nuolatinį ir abipusiai naudingą prekybinį ir ekonominį bendradarbiavimą. Šalys viena kitai ketina suteikti didžiausio palankumo statusą visais klausimais, susijusiais su muitais ir importo ar eksporto mokesčiais ir t.t. Rengiamasi sudaryti palankias sąlygas viena kitos investicijoms, bendrų įmonių steigimui, užsienio kapitalo įmonėms, tokių įmonių atstovybėms ir bankams.

ELTA primena, jog prekybinio ir ekonominio bendradarbiavimo susitarimą Lietuva ir Kroatija pasirašė 1999 metais Vilniuje. Su Armėnija analogiškas susitarimas sudarytas 1998 metais Maskvoje.

EUROPOS PARLAMENTO KOMITETO PIRMININKAS RAGINA LIETUVĄ RINKTIS ATEITĮ EUROPOJE

Vilnius, sausio 14 d. (ELTA). Europos Sąjungos ir Lietuvos jungtinio parlamentinio komiteto pirmininkas Gordonas Adamas sveikina Lietuvą sėkmingai baigus derybas su Europos Sąjunga bei tiki, kad Lietuvos žmonės referendume teigiamai įvertins derybų rezultatus ir apsispręs dėl šalies ateities vieningoje Europos Sąjungoje.

G. Adamas pirmadienį susitiko su Europos komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generaliniu direktoriumi Petru Auštrevičiumi. Jungtinio parlamentinio komiteto pirmininkas Lietuvoje lankosi minint Laisvės gynėjų dieną bei 1983 metais priimtą Europos Parlamento rezoliucijos, atkreipusios pasaulio dėmesį į Baltijos šalių okupaciją, dvidešimtmetį.

Pasak Europos komiteto pranešimo spaudai, G. Adamas pabrėžė suprantąs, kad Lietuvos žmonėms ypač svarbūs energetikos ir žemės ūkio klausimai. Parlamentaro teigimu, šalys narės turi pačios apsispręsti, kokią energetiką - branduolinę ar ne - jos plėtės ateityje.

Kaip žinoma, ES Ignalinos atominės elektrinės uždarymui įsipareigojo 2004-2006 metais skirti 285 mln. eurų (apie 983 mln.litų). Tolesnis Ignalinos reikmių finansavimas numatytas Specialiame protokole prie Stojimo sutarties.

“Žemės ūkyje Lietuvos, kaip ir kitų ES šalių, taip pat laukia daug iššūkių: nedarbas kaimo vietovėse turi būti atsvertas plėtojimo politika. Mes žinome, kad be ES šalių narių pagalbos ateities perspektyva būtų ne kokia: dirbdami visi kartu galėsime pasiekti daug daugiau nei dirbdami atskirai”, - teigė G. Adamas.

Parlamentaro teigimu, Europos Parlamentas sieks padaryti viską, kad Lietuvos žmonės referendume dėl narystės balsuotų teigiamai.

Praėjusių metų gruodžio mėnesio visuomenės apklausos duomenimis, Lietuvos stojimą į ES palaikė 63,6 proc. apklaustųjų, prieš Lietuvos narystę būtų balsavę 17,3 proc. respondentų, susilaikytų - 19,1 proc. Planuojama, kad Lietuva referendumą dėl narystės ES surengs šių metų gegužės 11 dieną. Sprendimą dėl referendumo bei jo datos turi priimti Seimas.

P. Auštrevičiaus teigimu, šiemet tęsiama aktyvi visuomenės informavimo kampanija, kurios metu pristatomi objektyvūs derybų rezultatai, narystės privalumai ir trūkumai. “Mūsų tikslas, kad artėjant referendumo dėl narystės ES dienai, šalies gyventojai apsispręstų, remdamiesi patikima informacija ir tikrais faktais”, - sakė Europos komiteto vadovas.

Referendumus dėl narystės apsisprendė rengti ir kitos kandidatės: Vengrija - balandžio 12 dieną, Lenkija - birželio 8 dieną, Estija - rugsėjo 14-ąją, Latvija - rugsėjo 20-ąją, Slovakija - gegužę, Čekija - birželio pradžioje, Slovėnija ir Malta - gegužės-birželio mėnesiais. Piliečių nuomonės dėl šalies stojimo į ES neatsiklaus tik viena kandidatė - Kipras.

Per sausio mėnesį šalys kandidatės, tarp jų ir Lietuva, su ES turi parengti Stojimo sutartį, kurioje atsispindės visos Lietuvos stojimo į ES sąlygos.

Stojimo sutartį Lietuva ir ES pasirašys balandžio 16 dieną Graikijos sostinėje Atėnuose. Ji įsigalios, kai Sutartį ratifikuos ES narių ir kandidačių parlamentai.

Kaip žinoma, derybas su ES Lietuva bei dar devynios kandidatės baigė praėjusių metų gruodžio 13 dieną Danijos sostinėje Kopenhagoje.

Lietuva ketina tapti visateise ES nare 2004-ųjų metų gegužės 1 dieną.

LGITIC inf.



LIETUVIAI PRIEŠ 80 METŲ ATSIĖMĖ KLAIPĖDĄ

Geografinį Lietuvos išėjimą į jūrą, Klaipėdos kraštą pirmieji užgrobė Kuršo vyskupas ir Livonijos ordinas. Po to jį valdė Kryžiuočių ordino valstybė. Nuo 1525 m. šis kraštas priklausė Prūsijos kunigaikštystei (vėliau karalystei). O nuo 1871 m. Klaipėdos kraštą valdė Vokietijos imperija. Pagaliau, 1918 m. Versalio taikos sutartimi Vokietijai teko atsisakyti Klaipėdos krašto ir jis 1920-1923 metais išbuvo okupuotas Prancūzijos kariuomenės.

Santarvės (Antantės) valstybės Klaipėdos krašto atskyrimą nuo Vokietijos motyvavo tuo, kas šis kraštas visados buvęs lietuviškas, o Klaipėdos uostas yra vienintelis galimas lietuvių išėjimas į jūrą. Deja, “didžiosioms” valstybėms delsiant pripažinti atkurtą Lietuvos valstybę, laikinai administruoti Klaipėdos kraštą 1920 m. vasarį buvo pavesta Prancūzijai. Panašiai, kaip po 25 metų pagrindinė Mažosios Lietuvos dalis, Karaliaučiaus kraštas laikinai “iki taikos konferencijos” buvo perduotas Sovietų Sąjungai. Kaip dabartinė Sovietų Sąjungos tradicijų perėmėja Rusija, Prancūzija irgi svajėjo laikiną lietuvių etninės žemės valdymą paversti amžinu procesu.

Prancūzijos paskirtas Klaipėdos krašto komisaras ignoravo lietuvių interesus; paliko veikti vokiečių įstatymus, neišleido lietuvių kalbos į valdžios įstaigas ir mokyklas. Savo protektorato išlaikymo tikslu Prancūzija 1922 m. lapkričio mėnesį ambasadorių konferencijai, turėjusiai apsispręsti dėl galutinio Klaipėdos krašto statuso, pateikė Lenkijos pakištą ir Klaipėdos vokiečių partijų remiamą Prancūzijos globojamos laisvosios Klaipėdos valstybės (Freištato) idėją. Pagal ją viena iš Klaipėdos uosto valdytojų būtų tapusi pietryčių

Lietuvos okupantė Lenkija! Tačiau prieš freištata buvo ne tik Lietuva, bet ir Vokietija. Pasak jos politikų, Klaipėdos krašto įjungimas į Lietuvą autonomijos teisėmis turėjo tapti mažesne blogybe.

Į ambasadorių konferenciją atvykusi Mažosios Lietuvos tautinės tarybos delegacija (E.Simonaitis, dr. V.Gaigalaitis, A.Brakas, J.Stikliorius, J.Labrencas, M.Reisgys) pareikalavo, kad būtų atsisakyta freištato minties, kitaip galėtų kilti klaipėdiečių sukilimas. Šio perspėjimo niekas nepriėmė rimtai. Ambasadorių konferencijai nieko nenusprendus, sukilimą organizuoti ėmėsi E.Simonaitis. Vieni mažlietuviai buvo nepajėgūs jį įvykdyti. Lietuvos šaulių s-gos vadas, rašytojas V.Krėvė-Mickevičius į Kauną atvykusiam E.Simonaičiui pažadėjo Lietuvos šaulių talką. Premjeras E.Galvanaskas buvo įtikintas, kad sukilimas subrendo, o delsiant Klaipėdos kraštas niekad negrįš Lietuvai. Per diplomatinis kanalus atėjo Vokietijos pritarimas sukilimui.

Sukilimo parengimui 1922 m. gruodžio 18 d. Klaipėdoje buvo suformuotas Vyriausiasis Mažosios Lietuvos gelbėjimo komitetas (pirmininkas M.Jankus), kuris 1923 m. sausio 4 d. paskelbė atsišaukimą į Klaipė-

dos gyventojus ir atvirai kreipėsi pagalbos į brolius lietuvius Lietuvoje ir Amerikoje. Po dviejų dienų V.Krėvė-Mickevičius atsišaukimu “Broliai šauliai” pakvietė šaulius į pagalbą mažlietuviams “pakilusiems išsivaduoti iš Prancūzijos valdymo”. Kariškai vadovauti sukilimo operacijoms ėmėsi Lietuvos kariuomenės kontržvalgybos viršininkas Jonas Polovinskas-Budrys.

1923 m. sausio 10 d. naktį sukilimas prasidėjo. Mažlietuviai mobilizavo per 300 kovotojų. Iš Lietuvos Respublikos susirinko beveik 1,400 talkininkų; 455 šaulių, apie 300 vyresniųjų klasių gimnazistų, 40 karininkų ir 584 kareivių savanorių - pastiprinimas iš reguliariosios kariuomenės. Sausio 15 d. naktį sukilėliai ir savanoriai atakavo Klaipėdą ir priverstę prancūzų komisarą G.Petisnė su visa apsauga pasiduoti. Buvo pasirašytos paliaubos. Kai kitą dieną prancūzams į pagalbą atskubėjo lenkų karo laivas “Komendant Pilsudski”, jam teko nešdintis į Lenkiją. Deja, neišvengta aukų. Per sukilimą žuvo 12 savanorių, 2 prancūzų kariai ir vienas vokiečių policininkas.

1923 m. vasario 19 d. santarvės karo laivai išsivežė komisarą G.Petisnė su jo įgula. Vakare į Klaipėdą įžygiavo Lietuvos kariuomenė. 1924 m. gegužės 17 d. Santarvės valstybės Didžioji Britanija, Prancūzija, Italija ir Japonija suteikė Lietuvos valstybei suvereno teises į Klaipėdos kraštą. Tai buvo tarptautinis teisinis Klaipėdos krašto pripažinimas Lietuvos dalimi. Klaipėdos sukilimo reikšmė Lietuvos valstybės istorijoje milžiniška. Pats sukilimo iniciatorius, Mažosios Lietuvos tautinės tarybos narys E. Simonaitis 1923 m. Klaipėdos įvykius apibendrino taip: “Mes išsivadavome su Didžiosios Lietuvos brolių pagalba”. Mažlietuviai ir didlietuviai bendromis pastangomis Lietuvos valstybei atkovoję pavergtą Baltijos pamarį dar kartą įrodė, kad galybė - tautos vienybėje!

*Vytautas Šilas,
Mažosios Lietuvos reikalų
tarybos pirmininkas*

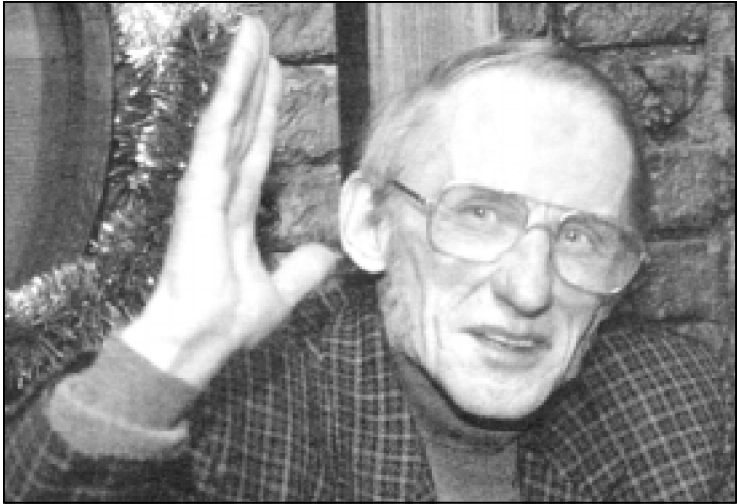
UKRAINOS PREZIDENTAS L.KUČMA PASVEIKINO IŠRINKTĄJĮ LIETUVOS PREZIDENTĄ R. PAKSĄ

Kijevas, sausio 14 d. (Ukrinform-ELTA). Ukrainos prezidentas Leonidas Kučma pasveikino Rolandą Paksą, išrinktą Lietuvos Respublikos Prezidentu, praneša Ukrinform-ELTA.

Sveikinimo laiške sakoma: “Ukraina visada teikė ypač svarbią reikšmę santykių su Lietuva plėtrai. Šie santykiai grindžiami senais istoriniais dviejų tautų ryšiais, jų savitarpio pasitikėjimo ir draugystės principais”. Ukrainos valstybės vadovas pareiškė įsitikinimą, kad “bendradarbiaujant mums pavyks deramu indėliu prisidėti prie tolesnio Ukrainos ir Lietuvos partnerystės plėtojimo”.

L. Kučma taip pat palinkėjo išrinktajam Lietuvos Prezidentui R. Paksui sėkmės atsakingoje valstybinėje veikloje lietuvių tautos labui.

TRYŠ KARALIAI APDOVANOJO RAŠYTOJĄ PETRĄ DIRGĖLĄ



Šių metų Lietuvos rašytojų sąjungos premija paskirta prozininkui Petriui Dirgėlai už romaną “Ceremonijų knygos”, kurį 2002 m. išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla.

Premija laureatui buvo įteikta per Tris karalius, sausio 6-ąją, Rašytojų sąjungos klu-

be. Dvyliktąją premijos laureatą tradiciškai pagerbė Trys karaliai, ištraukas iš romano “Ceremonijų knygos” skaitė aktorius Vytautas Rumšas, žemaičių dainas atliko Vilniaus žemaičių ansamblis “Tiklė”.

Lietuvos rašytojų sąjungos piniginis prizas ir laureato di-

plomas skiriamas už didelės vertės literatūros kūrinį, išleistą per pastaruosius dvejus metus. Laureatą renka Rašytojų sąjungos valdybos sudaryta komisija. Laureatas apdovanojamas 2,000 litų ir dar tūkstančio litų honoraru už kūrybos skaitymą vakaro metu. Nuo 1991 m. teikiama premija yra pelnę rašytojai L.Gutauskas, A. Jonynas, J. Kunčinas, H. Čigriejus, N. Miliauskaitė, O. Baliukonytė, D. Kajokas, R. Granauskas, V. Kukulas, J. Vaičiūnaitė ir S. Geda.

P. Dirgėla yra išleidęs apie dvi dešimtis knygų (“Kulgrinda”, “Joldijos jūra”, “Anciliaus ežeras”, “Karalystė. Benamių knygos”), parašęs per 500 esė ir publicistikos straipsnių. P. Dirgėlos romanai, apsakymai, esė išversti į devynias kalbas. Rašytojas yra S. Daukanto ir Vyriausybės meno premijų laureatas.

Karolis Milkovaitis

MES IEŠKOME

*Mes ieškome ir ieškome pasaulyje tiesos,
Ir polėkiais vilties save raminam.
Ir tikime, kad debesys saulutės neužstos,
Ir nuotaiką širdy giedros žiedais dabinam.*

*Ir ariame, akėjame, geriausią grūdą sėjame
Ir laukiame pjūties dalgius aštriai išpustę.
Ir skubame plačiom vilties alėjomis
Dvejonių vėles užmaršty suglustę.*

*Bet nuovyla - ta laumė, įgimta klastotės, -
Ji sukeičia migloj kelių krypties rodykles.
Prisiurbusi klastos nuodų lig soties
Nutikslina tikslias tiesos svarstykles.*

*Bet ne! Ne Blogis saisto Gėrį žemėj -
Žmogaus sielos butis saikuoja Tiesą.
Bejėgė ji - nuožmi tamsos pelenė
Prieš spindinčią sieloj Aukštybių šviesą.*

PRATĘSIAMAS *DIRVOS* NOVELĖS KONKURSAS

Negavus pakankamo skaičiaus novelių iki originalaus konkurso termino lapkričio 1 d., *Dirvos* novelės konkurso rankraščių įteikimo data nukeliama iki 2003 m. vasario 1 d. Kviečiame visus rašytojus pasinaudoti šia proga ir dalyvauti konkurse.

Korp. Neo-Lithuania vyr. valdyba

KETURIASDEŠIMTASIS “Dirvos” novelės konkursas

Skiriamos DVI PREMIJOS:

Pirmoji - 500 dolerių,
Antroji - 300 dolerių

IŠ A.A. SIMO KAŠELIONIO
palikimo, kurį tvarko “Korp! Neo-Lithuania”
Vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas.
Paskutinė rankraščių įteikimo data - **2003 metų vasario 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

*Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191*

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia ką premijuoti.



EXULTATE 20-mečio koncerto metu buvo atliktas specialiai sukurtas kūrinys “Džiugesio giesmininkai”, kurio žodžius parašė Nijolė Kernauskaitė, o muziką - Lietuvoj gyvenanti kompozitorė Kristina Vasiliauskaitė. Prie giesmės Bridget Biliūnienė sukūrė liturginį šokį “Surinki mus, Dieve, prie tekančios upės, kai rytmečiui brėkstant išplaukia laivai...”. Fotografijoje - trys iš penkių šokėjų.

LIETUVA PAGERBĖ LAISVĖS GYNĖJUS

Dvyliktą kartą Lietuva minėjo Laisvės gynėjų dieną, prisiminė žuvusius 1991 m. Sausio 13-osios naktį prie Vilniaus televizijos bokšto, Lietuvos radijo ir televizijos pastato.

Daugelis Laisvės gynėjų dienos minėjimo renginių vyko sausio 12 d. Seimo posėdžių salėje įvyko mokslinė konferencija “Baltijos laisvė: Vakarų požiūris”, skirta Europos Parlamento rezoliucijos 20-mečiui paminėti. Pranešimus skaitė Lietuvos, Lenkijos, Prancūzijos ir Vokietijos mokslininkai. Per pertrauką Seimo galerijoje buvo atidaryta fotodokumentinė paroda bei pristatoma knyga “Baltijos laisvė - Europos atsakomybė”

12.30 val. Vilniaus arkikatedroje bazilikoje buvo aukojamos šv. Mišios už žuvusius Laisvės gynėjus, vėliau Sausio 13-osios aukų atminimas buvo pagerbtas prie memorialo sostinės Antakalnio kapinėse. Lietuvos krašto apsaugos savano-

rių pajėgų kariai taip pat atidavė pagarbą Laisvės gynėjams, palaidotiems Alytaus, Kauno, Kėdainių, Marijampolės, Rokiškio kapinėse.

Vakare sostinės Nepriklausomybės aikštėje, prie Televizijos bokšto, Lietuvos radijo ir televizijos pastato bei Vienybės aikštėje Kaune, kur 1991-ųjų sausį budėjo Lietuvos žmonės, uždegti Atminimo laužai.

Laisvės gynėjų dienos surengtas tradicinis atminimo koncertas “In memoriam” sostinės Šv. Jonų bažnyčioje. Nikola Jomelli “Requiem”, Johano Sebastiano Bacho “Tokatą ir fugą d-moll” vargonams bei Alfredo Šnitkės “Sutartinės”, sukurtas iškart po tragiškų Sausio 13-osios įvykių, atliko vargonininkas Leopoldas Digrys, choras “Vilnius”, Lietuvos kamerinis orkestras, solistai Asta Kriščiūnaitė, Laima Jonutytė, Algirdas Janutas ir Vladas Bagdonas.

Laisvės gynėjų dieną Sei-

mo rūmuose vyko iškilmingas posėdis, kuriame kalbas sakė Lietuvos ir Europos Parlamentų vadovai. Vidurdienį Nepriklausomybės aikštėje pakelta Valstybės vėliava.

Kaune Sausio 13-ąją buvo aukojamos iškilmingos šv. Mišios arkikatedroje bazilikoje, vėliau vyko varpų muzikos koncertas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje. Vidurdienį prie Laisvės paminklo ir Nežinomojo kareivio kapo Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje surengta Vyčio Kryžiaus vėliavos pakėlimo ceremonija, o 13 val. Petrašiūnų ir Romainių kapinėse buvo pagerbtas čia palaidotų Sausio 13-osios didvyrių Tito Masiulio ir Juozo Vaidoto atminimas. Gėlių buvo padėta ir Kauno technologijos universiteto Elektrotechnikos fakulteto rūmuose prie Vilniuje žuvusių studentų atminimą įamžinančios memorialinės lentos ir koplytstulpio. 17 val. Vytauto Didžiojo universitete surengtas koncertas, skirtas Laisvės gynėjų dienai.

Petro trobelė tokia suklypusi - daugiau jau neįmanoma. Tik nugriūti. Bet negriūva. Ir pusnimis prislėgta, ir lietaus mirkoma - stovi. Gal kad Petras stato kitiems namus, jam pačiam jų nereikia. Niekada nereikėjo.

Šį pavasarį “greitoji” išvežė Petrą į ligoninę. Kaimynė taip nupasakojo tą įvykį: atėjo susirietęs iš skausmo viduriuose, pasipuošęs, suklupo ant kelių ir paprašė iškviešti daktarą.

Petras dar ir dabar gražus vyras. Prieš daugelį metų, kai ateidavo prie mūsų ežero pažvejoti, atkreipiau į jį dėmesį: veidas inteligentiškas, “profesoriškas”, kūnas stiprus, stamantrus - “jūreiviškas”. Jis ir nešiodavo jūreiviškus dryžuotus marškinėlius. Visada. Pro prasegtą marškininių apykaklę matei “jūreivio sielą”.

- Aš žemės jūreivis, - pats sakydavo. Pašnekėti buvo mėgėjas. Išgerti - irgi. Bet geriant būtinai turėjo būti “filosofijų”. Apie viską: žvaigždes, Dievą, pašaukimą, meilę, laisvę ir t.t. O labiausiai mėgdavo dėstyti savo teoriją apie pasirinkimą ir supratimą, “kaip tau, žmogau, skirta nugyventi amžių”.

- Svarbiausia, nesusigundyti šunkeliu. Tie šunkeliai pasiutusiai traukia. Ot traukia, žalty, ir viskas. - Dūmelis tarp lūpų smilksta, žvilgsnis pakeltas virš medžių, į dangaus tolumas, batai moliais aplipę, rankos iki alkūnių įdegusios, plaukai ilgoki (suprantama - “filosofas”), įdomus, laisvas, toks lyg ir laimingas tas Petras. - Kelių - milijonai: plačių, siaurų, tiesių, vingiuotų, kalvotų, patįžusių, sausų... Raizgalynė, žalty, raizgalynė. Kaip žemėlapy. Bet čia tai paprasta: seki žemėlapy - ir nuvažiuosi, kur reikia. Kad kiek ir paklaidžiosi - ne gvoltas. O gyvenime? Oho! Pats sunkiausias darbas - sužinoti, kur turi keliauti, kokiu keliu. O paskui - nepaklysti. Oho! Kaip aš vartaliojau, žalty tu! Jau taip vartaliojau.

Doloresa Kazragytė

XV

ŽEMĖS JŪREIVIS

Bet davė Dievas man makaulėj tokį mechanizmą: kai jau prie šunkelio - tik stop! kažkas ir sustabdo. Tėvai mat norėjo, kad baigčiau aukštus mokslus. O aš - stop! Baigiau devynias, ir kar kit mane, muškit - nebesimokysiu, ir viskas. Išvarė iš namų. Ot žalty tas mano tėvas. Bet taip jau lemta. Viskas gerai. Išdūmiau į Rusiją. Ten visokios statybos, darbo iki kaklo. Ir vartaliojau, žalty tu! Po visokiausius miškynus, pelkes, targas ir sibirus. Amato išmokau. Viską moku. Galiu pats vienas namą pastatyti, įrengti. Iki galo galiuko. Esu jūreivis. Žemės. Ne jūros. Ot, žalty tu, negaliu vienoj vietoj, ir gana. Žinau nori paklausti, kaip neprasigėriau? Ot tas “stop!” išgelbėjo. Porą kartų nusivažiavau iki nužmogėjimo, žemės graibymo. Ir viskas man aišku, kaip du kart du: ne! Ne, žalty, tas dalykas manęs nevaldys! Bus taip, kaip aš noriu. Ir kada noriu. Ir kiek noriu aš, o ne tu, žalty! Turėjau moterų. Nedaug. Šeimos nenorėjau. Ne man. Taip jau sutvertas. Turiu “plaukioti”. O kur rasi tokią, kuri supras žemės jūreivį? Nebijau vienvės. Mirties nebijau. Kad ir kur būčiau, ir ten, amžinybėje... Aš ir ten būsiu jūreivis. Juk sako: “Kaip danguj, taip ir žemėje”. Nežinau, kokios bus tos “jūros” po mirties, bet bus. Plaukiosiu. Vienas tas... alpinistas, kaip pasakė? Sako, jei man skirta laiptoti po kalnus, tai aš turiu lipti. Ot, žalty, turiu - ir viskas! Jei aš būčiau baigęs mokslus, būčiau koks nors statybos tresto direktorius ar dar koks nors... Bet juk čia (dauž

į širdį) zvimbų ir zvimbų... Būčiau iškamša. Numirėlis.

Ką čia besakysi. Jau senka energija. Skauda čia. Kas yra darbas? Eik po velnių su savo darbu! Žmogus turi dirbti, kad būtų laimingas... Brrr - žadintuvas 7 ryto. Kelk. Eik. Ir taip 20, 30, 40 metų. O, žalty! Ar tai gyvenimas? Tik ne man! Priskrauna daiktų, drabužių. O žadintuvas vis brrr... Užtektų po vieną lėkštę, puodelių kelis... Še tau, žmogau, tavo darbo rezultatas: daiktai, daiktai, daiktai. Brrr - ir daiktas, brrr - ir daiktas... Tai gerai, jei kam tas “brrr” kelia džiaugsmą. Dirbk. Yra ir tokių. Bet tu, žmogau, katras dantis sukandęs kenti tą birbalą 20 metų, ko tu kenti? Ko tu nebėgi nuo jo prie jūros, į miškus, ten, kur širdį traukia?

Tai aš ir atsisakiau to birbalo. Stop! Ir atsisakiau.

Guliu savo lauže. Lietus barbena. Galvoju, prisimenu. Plaukiuju. Dabar jau mintimis. Ar tai ne darbas? Kad lietaus klausausi, kad žuvį pasigaunu, kad čiobrelių arbatą geriu... Ar tai ne darbas? Niekas iš nieko neimu. Darau savo darbą. Esu laimingas. Gyventi - tai darbas. Aš gyvenu. Ot žalty tu, kiau dieną galiu po mišką dainuodamas keliauti. Tai mano darbas. Ir ubagas dirba, ir ligonis, ir invalidas. Galvoti - irgi darbas. Gerai, einu “po eglę”, - atsistoja ir trukteli kelnės. Nebegrįžo tą kart. Dainuodamas nutraukė namo, į savo laužą.

Ką dabar daro tas “žemės jūreivis”? Guli mažoje ligoninėje, mažame miestelyje, žiūri į baltas lubas ir, žinoma, “dirba”. Dirba išsijuosęs. Taip ir girdžiu jo balsą:

- Ot, žalty, matyt, sunkiausias gyvenimo darbas šįkart manęs laukia. Stipriai teks padirbėti.

Laimingai, Petrai! Tu drąsiai įplauksi į Didįjį uostą. Tikiu.

Sėkmės visiems jums, žemės jūreiviai!

*Iš knygos “Kasdienybės rožinis”,
Kaunas, 1999*



Paminklas šlavėjams, Chester Ave., Cleveland, OH.

G. Juškėno nuotr.

AR VIENO KORĖJOS KARO NEUŽTEKO? (Atkelta iš 5 psl.)

Ji galėtų lengvai pasiekti P. Korėją, Japoniją ir net didelę dalį Kinijos! O P.Korėją ir ten šiandien esančius 37,000 amerikiečių karių ji jau seniai galėjo nuterioti. Tik prisiminkime 1950-53 metus. Ir šiandien Seoul tik 50 mylių nuo sienos, už kurios slypi 1,2 milijono vyrų kariuomenė. Šitokia apgauli situacija trukdo ir Bush planams prieš Iraką.

Kaip į tai reaguoja Amerika? Ar kieta prez. Bush politika prives prie kokio nors taikaus susitarimo? Prisiminkime ir mūsų prezidento pasisakymą apie “Blogio ašį”, prie kurios Bush priskyrė, be Irako bei Irano, taip pat ir Š. Korėją. Irakas yra tik įtariamas turįs masinio naikinimo ginklų, nors ir jis bando kooperuoti su JT reikalavimais, ir vėl įsileisdamas JT inspektorius. Iranas turi savų problemų su jaunąja karta, reikalaujančia daugiau laisvių. Iš tos “blogio ašies” lieka tik viena Š. Korėja, kuri nerodo jokio noro nusileisti.

Vienas aukštas Š. Korėjos diplomatas taip dėstė amerikiečių žurnalistui: “Jūsų prezidentas mus vadina ‘blogio ašies’ valstybe. Jūs planuojate mus užpulti. Jūs turite daug savo kariuomenės prie mūsų sienų. Aišku, mes norime branduolinių ginklų, bet tik gynybai. Juk ir Amerika turi tokių ginklų, ir taip per visą ilgą šaltąjį karą ji išvengė karšto karo prieš Sovietų sąjungą”. Jei Š. Korėja tos bombos tikrai nori tik gynybai, kodėl Bush galvoja, kad Irakas tokios bombos nori agresijai? Gal ir Saddam nori tokios bombos vien todėl, kad jo visi priešai, Amerika, Izraelis ir Iranas tokias bombas jau turi, arba greitai turės?

Ar nelanksti Bush politika padeda išvengti konflikto? Pradžioje, prez. Bush tvirtai pasakė, kad jis su Š. Korėja neves jokių derybų, nes tai būtų niekas kita, kaip nepelnytas atlyginimas už sutarčių nesilaikymą. Gal nesiderės, bet atrodo, kad Amerika sutiks bent “pasi-kalbėti”. Per Š. Korėjos iniciatyvą, užsienio reikalų sekretorius Colin Powell leido Š. Korėjos aukštam JT diplomatui Han Song Ryol keliauti į New Mexico, kur jis pusiau neoficialiai susitiko su buvusiu demokratu kongresmanu Bill Richardson. Keista, ir, galima sakyti, tokia ekscentriška Kim Jong II politika. Bet geriau negu karas, ar ne?

Kodėl Richardson? Jis prez. Clinton kadencijoje buvęs Amerikos atstovas Jungtinėse Tautose. Jis ne respublikonas, tai prez. Bush lengviau sakyti,

kad tai ne oficialus vizitas. Be to, 1994 metais Richardson vyko į Š. Korėją, kur jis sėkmingai išsiderėjo, kad korėjiečiai paleistų vieno numušto amerikiečių lėktuvo pilotą. Richardson neblogai pažįsta Š. Korėją, ir korėjiečiai nesunkiai randa su juo kalbą. Baltieji rūmai tačiau tvirtina, kad Richardson neturi jokių įgaliojimų deryboms. “Derybos prasidės tik po to, kai Š. Korėja sustabds savo abu atominius projektus”, - dar kartą patvirtino prez. Bush. Tai ką reikia daryti?

Amerikos karinė galybė gali Š. Korėją “sutrinti į mil-tus”. To Kim nenorėtų, bet jam to ir nereikia bijoti. Vien tik grasinimas karu suardytų Amerikos sąjungą su P. Korėja ir Japonija, kurios karo atveju galėtų daugiausiai nukentėti. Taigi, Amerika savo galybės panaudoti negali, ir Kim tai žino.

Tai gal nubausti Š. Korėją sankcijomis? Tuo labiausiai nukentėtų to krašto žmonės, kurie ir dabar jau vargsta, neturėdami jokios galimybės ką pakeisti. O tų žmonių gerovė Kim mažiausiai rūpi. Tokia Amerikos politika būtų pasaulyje labai nepopuliari, ir net amorali. Ir iš viso, kad sankcijos būtų sėkmingos, reikia, kad prisidėtų ir kitos valstybės. Deja, nei Rusija, nei Kinija prie to prisidėti nerodo jokio noro.

Prisipažinkime: Amerika nori pulti Iraką, o ne Š. Korėją, nes Iraką ji gali “sutvarkyti”, bet ne Š. Korėją. Taigi, jei nei karinė galybė, nei sankcijos neveiks, tai lieka tik vienas kelias - derybos. Man atrodo, kad Amerika turėtų derėtis su Š. Korėja tik per tarpininkus, pvz. Rusiją ar Kiniją. Tos valstybės turėtų pačios parodyti savo iniciatyvą. Reikėtų reikalauti, kad Kim sutiktų vėl įsijungti į JT bloką, reikalaujantį neplėsti branduolinių ginklų tinklo, kad jis sutiktų įsileisti JT inspektorius. Amerika turėtų prižadėti, kad ji neatakuos Š. Korėjos, ko paranojiškas Kim atrodo tikrai bijo. Juk jis mato, kas įvyko Afganistane su Talibanu, ir kaip griežtai yra grasinama Irakui. Tai dar ne viskas. Kaip ir ne viena sykį praeityje, sprendžiant kitas problemas, Amerikai ir vėl gali tekti užmokėti už taiką milijonais dolerių pagerinti Š. Korėjos ekonomiką, ir laukti, kol Kim Jong II numirs sava mirtimi. Jam jau juk turėtų būti apie 60 metų.



**Danutės
Koldūnai**

- Mėsos
- Varškės
- Grybų
- Raugintų kopūstų

Gaunama **Patria Imports**
794 East 185th Street
Doons kompanijos produktas



RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 16 d. Nepriklausomybės Šventės Minėjimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

KOVO 2 d. 11:30 v.ryto Šv. Jurgio parapijos blynų priešpiečiai, parapijos salėje.

KOVO 16 d., sekmadienį, įvyks tradicinė **Kaziuko Mugė** Dievo Motinos parapijos salėse. Rengia Clevelando skautija.

BALANDŽIO 5 d., šeštadienį, “Trys panteros”.

BALANDŽIO 13 d. 10:30 v. ryto vyskupo Roger Gries, OSB, apsilankymas Šv. Jurgio bažnyčioje.

BALANDŽIO 27 d. 11:30 v.r. Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 3 ir 4 dienomis, Ateitininkų šeimos šventė Dievo Motinos parapijoj. Šeštadienį koncertas ir sekmadienį akademija.

GEGUŽĖS 9, 10 ir 11 dienomis - 53-sios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės Clevelande.

GEGUŽĖS 11 d. 11:30 v.r. **Motinos dienos** priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 26 d. 8:30v.r. - Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

RUGSĖJO 7 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio “**Dainava**” koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

LIETUVOJE GERBIAMAS MOTINOS PRAKEIKTAS SŪNUS

Vilnius, sausio mėn. 15 d. (BNS). Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) vadovas Vytautas Landsbergis paragino “susipratusius žmones” nedalyvauti sausio 25-ąją Mokslų akademijoje rengiamame ilgamečio Lietuvos komunistų partijos vadovo Antano Sniečkaus 100-ųjų gimimo metinių minėjime.

“Atraskite Lietuvoje politiką, kurį būtų viešai prakeikus jo motina. Tai Antanas Sniečkus”, - teigia paskelbtame savo pareiškime V.Landsbergis.

Pasak jo, A.Sniečkui po nepriklausomybės atkūrimo buvo iškelta baudžiamoji byla už valstybės išdavimą.

Jeigu būtų gyvas, V.Landsbergio teigimu, A.Sniečkus būtų buvęs teisiamas už valstybės išdavimą nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje arba turėtų slėptis Maskvoje.

Ilgametis LKP vadovas A.Sniečkus mirė 1974 metais. Sausio 11 d. jo atminimas buvo pagerbtas Antakalnio kapinėse, o taip pat išleista jam skirta knyga.

Konservatorių vadovas piktinasi, jog Mokslų akademijoje dabar rengiamasi paminėti šio asmens gimimo metines. “Abejojantys motinos prakeikimu ir valstybės išdavimu dabar ketina pagerbti Antano Sniečkaus, iškart po Lietuvos okupacijos vadovavusio nuskaltamai organizacijai NKVD, atminimą. Susipratę žmonės

neturėtų ten dalyvauti”, - ragina jis.

Pasak Mokslų akademijos pranešimo, sausio 25 dieną rengiama mokslinė konferencija-diskusija “Tauta, epocha, asmenybė”, skirta A.Sniečkaus gimimo 100-osioms metinėms.

Buvęs premjero Algirdo Brazausko patarėjas filosofas Arvydas Juozaitis yra rašęs, jog “A.Sniečkaus palikimo nepaneigs net didžiausi neigėjai”.

“Per 30 valdymo metų A.Sniečkus paliko mus galutinai atsitiesusius. Nebebuvo baisi jokia nauja rusifikacija ar sovietizacija. Net lietuviškoji mokykla - A.Sniečkaus apgintas bastionas!”, - teigė A.Juozaitis. Pasak pranešimo, jis taip pat ketina dalyvauti ir minėtam renginyje Mokslų akademijoje.

Tarp renginio dalyvių yra įrašytos ir kelių Seimo narių - Seimo pirmininko pavaduotojo Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) pirmininko pirmojo pavaduotojo Česlovo Juršeno, Socialdemokratinės koalicijos frakcijos narių Algirdo Kunčino ir Virmanto Velikonio, taip pat Lietuvos liaudies sąjungos “Už teisingą Lietuvą” pirmininko Juliaus Velskelos pavardės.

Renginį organizuoja Mokslų akademija, Mokslininkų rūmai, Antrojo pasaulinio karo dalyvių komitetas ir LSDP klubas “Mokslas”.

knygos leidimą. Jubiliejiniais Klaipėdos metais, kai miestas šventė 750 metų įkūrimo jubiliejų, buvo išleista ir daugiau knygų apie uostamiesčio istoriją: D. Elerto “Kopgalio istorijos bruožai”, J. Zembrickio “Klaipėdos karališkojo jūros ir prekybos miesto istorija”, iliustruota knyga “Klaipėdos istorija populiariai” ir kt.

• **Unikali negatyvų kolekcija.** Lietuvos jūrų muziejus pateikė unikalių fotografijų negatyvų kolekciją Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus rengiamai parodai, kuri bus skirta prisiminti ir paminėti Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos 80-metį.

Kaip *Elta* informavo Jūrų muziejaus ryšių su visuomene skyriaus vedėja Nika Puteikienė, minėtose fotografijose užfiksuotos akimirkos iš 1920-1923 metų Klaipėdos istorijos laikotarpio. Tada mieste buvo dislokuotas prancūzų Elzaso batalionas, nes po Versalio taikos sutarties Klaipėdos kraštą administravo Prancūzija.

Šių nuotraukų negatyvų dublikatus muziejui padovanojo Rene Pineau - Elzaso bataliono štabo ryšių karininko anūkas, kuris itin aktyviai domėjosi savo senelio gyvenimu. Iš daugiau kaip 40 Lietuvos jūrų muziejaus turimų negatyvų parodai atrinkta keturiolika. Jose užfiksuota Elzaso bataliono kasdienybė, švenčių akimirkos ir net kurioziški įvykiai, pavyzdžiui, iš medžio iškritusio ir užsimušusio karivio laidotuvės. Iš negatyvų padarytos fotografijos viešai dar nėra eksponuotos.

Lietuvos Jūrų muziejaus istoriko Dainiaus Elerto teigimu, šie praeities fragmentai labai svarbūs Klaipėdos kraštui, nes tas laikotarpis net mokslininkams tebelieka balta dėmė.



DIRVAI AUKOJO

H.Andruška,	
Woodhaven NY	100
C.Satkas, Kirtland, OH	100
B.Miklius, St. Pete., FL	25
B.Zabukas, St. Pete., FL	25
V.Juodka, Chicago, IL	20
J.Ignaitis, Cupertino, CA	20
P. Ambraziejus,	
Falmouth, MA	10
K.Civinskas, Brecksville, OH ..	10
J.Garla, Juno Beach, FL	10
A.Gverzdys, Canada	10
P.Kvedaras, Canada	10
I.Ramanauskienė, Daytona FL..	10
A.Rukšėnas, Wlby, H. OH	10
L.Švelnis, Needham, MA	10
S.Balsevičius, St. Pete., FL	10

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*



FOR SALE

Bed - A full size set, plush, unused, still in plastic with warranty, sell 135 dol.

Tel. 440-653-0239

Mattress set - 145 dol.

A queen set, orthopedic plush, unused in plastic. Can deliver.

Tel. 440-653-0239

Bed - A queen pillow-top

set. Name brand with warranty. Still in plastic, will sell for 165 dol. Can deliver

Tel. 440-653-0239

King size mattress set -

chiropractor endorsed with factory warranty, new, in plastic. List 799 dol. sell 275 dol. Can deliver

Tel. 440-653-0239

FOR RENT

**2 bedroom apartment
double house up
20426 Lakeshore Blv.
Euclid, OH**

Tel.: 481-2419

PRENUMERUOKITE DIRVĄ



METAMS - \$40,

PUSEI METŲ - \$25,

PIRMA KLASE - \$63,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$115.00

IVAIRENYBĖS



Žiema Clevelando aukštumose.

G. Juškėno nuotr.

• **Išleista dar viena knyga apie Klaipėdos istoriją.** Klaipėdos pilies muziejuje visuomenei pristatyta knyga apie uostamiesčio istoriją - Vlado Žulkaus “Viduramžių Klaipėda”. Kaip *Eltos* korespondentui sakė jos autorius, Klaipėdos universiteto rektorius profesorius Vladas Žulkus, “Viduramžių Klaipėda” nėra paprastas archeologinės medžiagos rinkinys, nes knyga būtų nuobodi. Anot autoriaus, joje sukaupta daug įdomių iliustracijų iš archeologinių uosta-

miesčio tyrinėjimų, mažai žinomi istoriniai duomenys nuo 13 iki 17 amžiaus. V. Žulkus sakė bandęs atrinkti ir nedėti į knygą tų žinių, kurios jau buvo plačiai nagrinėtos istorikų, joje mažai ir politinės istorijos, daugiau pasakojama apie pilį, miestą, miestiečių gyvenimą ir buitį, architektūrą. V. Žulkaus manymu, knyga skirta skaityti visiems, nes parašyta ne sausu moksliniu stiliumi, o paprasta, suprantama kalba. Tai ketvirta jo monografija. Ji išleista 1,500 egzempliorių tiražu. Kitąmet planuojama išleisti ir vokišką

LABDAROS POBŪVIO LĖŠOS - NEĮGALIEMS VAIKAMS

Gruodžio 27 d. Kauno rotušėje buvo surengtas kasmetis labdaros pobūvis. Pirmą kartą į šį tradicinį Kauno renginį atvyko šalies vadovas Valdas Adamkus su žmona Alma.

Tai buvo tryliktasis labdaros pobūvis. Šio skaičiaus magija privertė patikėti renginio atidarymo metu kilęs nedidelis gaisras.

Tiesiog salėje ištryškęs šventinis fejerverkas sukėlė svečių nuostabą. Kvapą gniaužė ant parketo gėstančios ugnelės. Tačiau užkritisios ant greta stovėjusios eglutės dekoracijų fejerverko ugnelės įsiliepsnojo. Per kelias minutes ugnis buvo sutrypta. Renginys vyko toliau, nors kurį laiką svečiams teko kęsti aitrų degėsių kvapą.

Labdaros pobūvyje buvo išties ankšta. Jame dalyvavo miesto valdžios atstovai, svečiai iš Prezidentūros, Seimo, ministerijų, miestui nusipelnę žmonės, inteligentija ir bene didžiausią labdarą paaukoję verslininkai.

Renginio metu surinktos lėšos šiemet bus padovanotos Kaune gyvenantiems vaikams su proto negale.

“Tikiu, kad Kauno pavyzdys išplis visoje Lietuvoje”, - kreipdamasis į pobūvio dalyvius sakė V. Adamkus. Tuo pačiu jis padėkojo kauniečiams už jam parodytą pasitikėjimą Prezidento rinkimų pirmojo turo metu.

Šalies vadovas vėliau žurnalistams sakė tvirtai tikintis, jog po šių savivaldybių tarybų rinkimų blogiausios dienos Kaunui pasibaigė.



Rojaus paukštis - Bird-of-paradise flower (*Sterlitzia reginae*). Žydi Clevelando Rockefeller parko šiltnamyje. G.Juškeno nuotr.

• **Rolandui Paksui** atsiųstatydinus, Liberalų demokratų partijos (LDP) valdyba turėtų nutarti, kas bus laikinasis partijos vadovas. Šiuo metu manoma, kad šias pareigas užims LDP pirmininko pirmasis pavaduotojas Henrikas Žukauskas. Nėeilinis partijos kongresas, kuriame bus renkamas naujasis pirmininkas, turėtų būti sušauktas kovo pabaigoje. Seimo liberaldemokratai skeptiškai vertina perspektyvas, kad H. Žukauskas taptų partijos vadu. Šiuo metu keliama idėja, kad partijai vadovautų į Seimą išrinktas LDP narys.

• **Juozas Petraitis**, buvęs kandidatas į prezidentus, šį pavasarį gali tapti Lietuvos krikščionių demokratų (LKD) vadovu, kai šį postą paliks dabartinis partijos vadovas Kazys Bobelis. Apie tokią galimybę užsimena kai kurie krikdemų atstovai. Pavasarį įvyksiančiame LKD suvažiavime bus svarstomas partijos vadovo klausimas. Suvažiavimas gali nepriimti K. Bobelio

atsistatydinimo. “Jeigu taip atsitiks, ir jis sutiks toliau vadovauti, bus labai gerai. Mano nuomone, K. Bobelis yra neblogas vadovas, galintis likti šiame poste ir toliau”, - sakė vienas LKD vadovų, Seimo narys Petras Gražulis. Kaip vieną iš galimų variantų jis įvardijo pasiūlyti partijos vadovo postą J. Petraičiui. Tuo tarpu K. Bobelis skeptiškai vertina galimybę skirti J. Petraičiui LKD vadovu: “Tegu pirmiau į partiją įstoja, pabūna joje, ką nors jai padaro, tuomet bus galima galvoti ir apie postus arba kokias nors pareigas”.

• **Ilgamečio** socialistinės Lietuvos vadovo Antano Sniečkaus gerbėjai sostinės Antakalnio kapinėse jau paminėjo 100-ąsias jo gimimo metines. Vyksta ir kiti renginiai šiai datai pažymėti.

• **Nusikaltimų Vilniuje mažėja**. Vilniaus miesto savivaldybės ir sostinės policijos pareigūnai džiaugiasi, kad miestas pamažu tampa saugesnis.

“Net ir tamsiausiu metų laiku, baigiantis rudeniiui, daugiau kaip pusėje Vilniaus seniūnijų gyventi tapo saugiau. Palyginti su spalio mėnesiu, lapkritį net trijuose Vilniaus rajonuose - Antakalnyje, Paneriuose ir Pilaitėje - nusikalstamumas sumažėjo daugiau negu du kartus”, - pabrėžiama *Eltai* perduotame Vilniaus miesto savivaldybės pranešime. Pilaitė ir Paneriai praėjusį mėnesį tapo saugiausiais Vilniaus rajonais. Lapkritį Pilaitės seniūnijoje 10 tūkst. gyventojų teko 6.5 nusikaltimo (spalio mėnesį - 13.5), Paneriuose - 7.09 nusikaltimo (spalį - 16.7). Kaip paprastai, viena saugiausių seniūnijų išliko Lazdynai, kur buvo užregistruota 7.1 nusikaltimo 10 tūkst. gyventojų. Pastaruoju metu mažėja nusikaltimų skaičius ir Senamiestyje. Per visą mėnesį Senamiestyje esančiose M. Daukšos, Didžiojoje, Gėlių ir Sodų gatvėse nebuvo užregistruotas nė vienas nusikaltimas. Pagal policijos duomenis, mažiau saugūs sostinės rajonai lapkritį buvo Naujamiestis, Naujininkai ir Šnipiškės.

Nesaugiausios gatvės lapkritį buvo Kalvarijų ir Žirmūnų. Per mėnesį jose užregistruota atitinkamai 21 ir 20 nusikaltimų, iš kurių po 13 buvo vagystės. Tačiau net keturiolikoje miesto gatvių nebuvo užregistruota nė vieno nusikaltimo. Be minėtų keturių Senamiestio gatvių, saugu buvo A. Goštauto, Lukiškių, Gerosios Vilties, Skroblų, Panevėžio, Debesijos, Ukmergės, Sausio 13-osios, Justiniškių gatvėse ir Viršuliškės esančioje Laisvės prospekto dalyje.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

The Regency
Luxury Apartments
The Best Address in PARMA!
1st Month FREE
on 1 and 2 Bedrooms
(RESTRICTIONS APPLY)
440-845-4841
Owner's Management Company

JAKUBS AND SON
Laidojimo įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama.
teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION
SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ
Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119
DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.
KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)